

Souhrnná teritoriální informace Saúdská Arábie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Rijádu ke dni 22.05.2010

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

Saúdskoarabské království (SAK)
Arabsky v českém přepisu: Al Mamlaka Al Arabíja As Saúdía
Anglicky: Kingdom of Saudi Arabia

1.2. Rozloha

2 240 350 km² [\[1\]](#)

SAK se rozkládá na Arabském poloostrově, kde zabírá většinu jeho území. Sousedí na severu od západu k východu s Jordánskem (744 km), Irákem (814 km) a Kuvajtem (222 km), na východě od severu k jihu s Bahrajnem (24 km dlouhým mostem k tomuto ostrovnímu státu), Katarem (60 km), Spojenými arabskými emiráty (457 km), na jihovýchodě s Ománem (676 km) a na jihu s Jemenem (cca 1 458 km), celková délka hranic činí 4 431 km..

Z východní strany je SAK omýváno vodami Perského zálivu, západní hranici SAK tvoří Rudé moře.

[\[1\]](#) Dle neoficiálních pramenů se rozloha pohybuje již od 1 960 582 km², některé hranice se sousedními státy (např. v pouštních oblastech se sousedním Jemenem) nejsou přesně vymezeny. CIA Factbook uvádí např. rozlohu 2 149 690 km².

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

počet obyvatel celkem	24 807 273 [1]
hustota osídlení	10,82 obyv./km ² [1]
podíl ekonomicky činného obyvatelstva	31,5 %

[\[1\]](#) Pramen: ročenka 2008 Saudi Arabian Monetary Agency (SAMA), údaj k roku 2008. Z toho bez občanství, avšak se stálým pobytem 6 691 000 obyvatel. Některé saúdské prameny uvádějí podstatně odlišné údaje, a to počet obyvatel 22,6 mil., z toho 6,1 mil. cizinců se stálým pobytem. Naopak CIA Factbook uvádí v současné době odhad počtu obyvatel k polovině 2009 až 28,7 mil., z toho 5,58 mil. cizinců se stálým pobytem.

[\[2\]](#) Pokud by byly brány v potaz extrémní hodnoty z různých pramenů, tj. nejmenší rozloha a největší počet obyvatel, pak by hustota osídlení činila 14,63 obyv./km².

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

průměrný roční přírůstek obyvatelstva		1,85 % [1]
demografické složení	muži	55,4 %
	ženy	44,6 %
	do 14 let [2]	34,5 %

	15 až 64 let [2]	62,7 %
	nad 65 let [2]	2,8 %
průměrný věk		21,4 let
	muži	22,9 let
	ženy	19,4 let

[\[1\]](#) Zdroj: CIA Factbook, Mezinárodní měnový fond (IMF), mezinárodní finanční statistiky (IFS). Saúdské prameny uvádějí v posledním období hodnotu až 3,3 %, pro rok 2007 odhadují nezávislé prameny 2,06 %. Centrální saúdská statistický úřad uvádí odhadovaný průměrný roční růst mezi lety 2005 a 2015 ve výši 2,1 %.

[\[2\]](#) Zdroj: Saudi Monetary Agency (SAMA) Yearbook 2008. CIA Factbook uvádí jako odhad roku 2009 hodnoty 38 %, 59,5 % a 2,5 %.

1.5. Národnostní složení

Arabové	90 %
Afro-Asiaté	10 %

státní příslušníci (Saúdové)	73 %
cizinci [1]	27 % [2]

[\[1\]](#) Tzv. expatrianti, tj. cizinci se stálým pobytem v SAK, avšak bez státního občanství.

[\[2\]](#) Dle ročenky 2008 SAMA..

1.6. Náboženské složení

muslimové (islám) 100 %

Striktně wahhábistický výklad sunnitského islámu, šité pouze na východě v provinciích Al-Ahsa a Al-Qatif, Veřejné projevy jiných náboženství (náboženské obřady, symboly, tiskoviny atd.) jsou zakázány. Odhady hovoří o cca 1 milionu křesťanů z řad expatriantů (vzhledem k pracovní síle z Filipín a Indie jich bude pravděpodobně více), praktikování jiných náboženství však není oficiálně povoleno a proto nejsou ani oficiálně registrováni jejich vyznavači.

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

arabština

V obchodním styku či u výše postavených státních úředníků je nejčastěji používaným cizím jazykem angličtina.

či orazítkované USD bankovky (v SAK je běžným zvykem v obchodním styku bankovky značkovat, popisovat a razítkovat), byť je samy často vydávají. Z praktického pohledu je nutno poznamenat, že v místních bankách je těžko obstaratelná jakákoliv větší hotovost v jiné měně než USD, tedy i v EUR (např. pro cestu do Evropy apod.).

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Pevným státním svátkem je 23. září - den saúdské státnosti [1].

Ostatní svátky jsou pohyblivé, protože se řídí místním kalendářem, který má kratší rok. Nejvýznamnějšími dalšími dvěma obdobími svátků jsou ramadán a hadždž. Tyto události končí svátky, které v místním kalendáři připadají na první tři pracovní dny desátého měsíce (´Íd Al-Fitr na závěr ramadánu) a na 9.-12. den dvanáctého měsíce (´Íd Al-Adhá na závěr hadždže, během něhož probíhá velká pouť do Mekky). V úřadech a některých podnicích však bývají tyto svátky prodlouženy až na dva týdny. Oba svátky jsou ve vztahu k evropskému kalendáři svátky pohyblivými, hadždž probíhá v současné době počátkem evropského kalendářního roku a přesouvá se postupně do konce evropského kalendářního roku (viz níže termíny v roce 2009 a 2010), ramadán pak se stále posouvá směrem do letních měsíců.

Sváteční měsíc ramadán začal v roce 2009 gregoriánského kalendáře 22.8. a skončil 19.9., následoval svátek ´Íd Al-Fitr v rozsahu 3 dnů od 20.9. do 22.9.2009. V roce 2010 gregoriánského kalendáře začíná ramadán 11.8. a končí 9.9.2010, následný třídenní ´Íd Al-Fitr proběhne od 10. do 12.9.2010.

Svátek ´Íd Al-Adhá na závěr hadždže, během něhož probíhá velká pouť do Mekky, bude probíhat v roce 2009 gregoriánského kalendáře od 27. do 30.11.2009.

Obvyklá pracovní doba je od 8:00 do 16:30 hod. a pracovními dny jsou sobota až čtvrtek, v úřadech a některých podnicích trvá pracovní týden od soboty do středy. Během devátého měsíce místního kalendáře (ramadánu) se začátek dopolední části a odpolední část pracovní doby přesouvají částečně až na pozdní večer, státní úřady pracují jen omezeně cca od 10:00 do 14:00, většina prodejen je otevřena až po 21:00. Pracovní doba je vždy přerušována motlitbami. Motlitby probíhají ve všední dny v zásadě 6x denně, jejich čas je pohyblivý (při rozbřesku (fadžr)), východu slunce (šrúk), cca v poledne (dhúr), uprostřed odpoledne (asr), při západu slunce (maghreb) a při setmění (išha)) a trvají každá cca 30-40 minut [3]. Po tuto dobu jsou přerušovány – pokud motlitba spadá do pracovní doby či termínu jednání - veškeré pracovní aktivity [4].

Prodejní doba je v zásadě od 9:00 do 12:00 (resp. do času polední motlitby, který je pohyblivý [5]) a od 16:00 (resp. od ukončení odpolední motlitby [6]) do 22:00. Prodejní doba je vždy přerušena motlitbami, při kterých se obchody zavírají. Velké hypermarkety mají obvykle otevřeno nepřetržitě, v době motliteb však nelze využít služeb personálu, např. platit u pokladen, nechat se obsloužit u pultu nebo nelze do hypermarketu vstoupit (ti, kteří jsou uvnitř hypermarketu mohou dále vybírat zboží - v době ramadánu však taková tolerance pomíjí).

[1] Prohlášení jednotného státu k 23.9.1932.

[2] Všechna uvedená budoucí data závisejí na viditelnosti měsíce v daném období. Základní porovnání islámského a gregoriánského kalendáře lze nalézt na www.islamicfinder.org/Hcal/index.php?home, celý kalendář na rok 2009, resp. na r. 1430 až 1431 je k nalezení na <http://www.islamicfinder.org/Hcal/calendar/2009.html>

[3] Přesné každodenní časy motliteb jsou publikovány v denním tisku, na internetu je lze najít např. na www.arabnews.com na horní liště pod kapitolou Islam, Prayer Times. Časy jsou pro různá města a oblasti SAK odlišné díky její rozlehlosti až o několik minut.

[4] Výjimky se téměř neprojektují, a to ani v případě důležitých obchodních jednání či státních návštěv. V případě nutnosti lze očekávat pouze případnou toleranci místního partnera zkrácením času motlitby. Práci přerušují např. i zastoupení evropských firem, např. leteckých společností.

[5] V zimních měsících nastává čas tzv. polední motlitby ještě před polednem.

[6] V letních měsících konec odpolední motlitby bývá až po 16. hodině.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Pro obchodní jednání je nejpodstatnější osobní kontakt mezi stranami. Bez vzájemného osobního kontaktu lze jen těžko očekávat získání důvěry, ale i významnějšího pokroku při jednání na straně saúdského partnera.

Dlouhé držení ruky hostitelem při vítání je výraz pohostinnosti. Může dojít i k tomu, že Vás saúdský partner provází společností a drží Vás za ruku – i to je výrazem přátelství k Vám, aniž by v tom měly být hledány jakékoliv jiné úmysly. Vysloveným projevem přátelství je objetí a s krátkým dotekem oběma tvářemi (viz francouzský uvítací zvyk, zde však jedenkrát na levou tvář a jednou až vícekrát na tvář pravou).

Je třeba brát na zřetel, že v arabských zemích je vzájemná vzdálenost komunikujících osob kratší než v Evropě.

Formální anglický pozdrav „How are you“ je při komunikaci v anglickém jazyce naprosto běžný, ba dokonce nutný. I přesto, že jednání budou probíhat v angličtině, je zdvořilé pozdravit arabsky, tedy Salam Alejkum („mír s Tebou“), potažmo na takovýto pozdrav od partnera odpovědět Alejkum Salam. Méně formální rozloučení zní Másalama. Pokud saúdský partner neovládá angličtinu, což je spíše výjimkou, je obvykle schopen z řad vlastních zaměstnanců, podřízených či kolegů zajistit tlumočnicka z angličtiny do arabštiny a naopak.

Typické uvítací občerstvení je světlá trpká káva dolévaná do malého šálku, potom malý šálek s ouškem přeslazeného čaje a někdy také datle. Nejslušnější je si kávu nechat nalít, ale ne více než třikrát. Kávu vždy dolívá obsluha. Pokud další kávu již nechceme dolívat, krátce pokýváme šálkem v prstech ze strany na stranu. Šálek se drží pravou rukou.

Pravou rukou se zásadně konzumují jakékoliv nápoje či potraviny, levá ruka se zásadně nepoužívá. To je důležité brát na zřetel např. zejména při typické arabské večeři, kdy se hoduje na zemi rukama bez použití příborů. [1]

Při jednání se saúdským partnerem je zvykem nejprve zahájit rozhovor obecnými tématy, např. o klimatických podmínkách, o sportu, o významných událostech v zemi či světě, je však vhodné se zdržet jakýchkoliv kritických komentářů k odlišnostem způsobu života a myšlení v SAK, saúdský partner rovněž nebude kritizovat způsob života a myšlení v ČR. Obecně však lze konstatovat, že saúdský partner bude odmítat islamistický terorismus, resp. jakékoliv formy politicky zaměřeného terorismu. Je nutné si též uvědomit, že současná vládní garnitura proti islamistickému terorismu v SAK intenzivně bojuje. Je rovněž zdvořilé se optat na rodinu, pokud již partnera a jeho rodinné poměry známe.

Je nutné jednání směřovat do takových hodin, kdy neprobíhají motlitby. Saúdský partner uvítá, pokud sami berete na zřetel časy motliteb a požádáte o přerušení nedokončeného jednání, abyste umožnili saúdskému partnerovi odebrat se na motlitbu (cca 30 minut). Rovněž není vhodné jednání protahovat nad obvyklou pracovní dobu. Na druhou stranu je saúdský partner namnoze ochoten jednat např. při večeři ve večerních hodinách, na evropské poměry dokonce někdy až neobvykle pozdních.

Je vhodné saúdského partnera, na němž nám záleží, obdarovat. Vhodným dárkem je především český křišťál, nepřijatelné jsou jakékoliv dárky s náznaky křesťanské či jiné než islámské náboženské symboliky apod. Evropská vážná hudba je dárkem pouze pro znalce, evropská melodika je výrazně odlišná od arabské a pro partnera nemusí být srozumitelná. Saúdský partner uvítá rovněž informace o ČR, je však třeba dávat pozor, aby případné informační materiály či publikace neobsahovaly nadměrné množství zobrazení náboženských křesťanských staveb a symbolů, nepřijatelné jsou publikace se zaměřením na židovskou symboliku či židovské památky v ČR.

Jak již bylo uvedeno výše, kromě svátků má sváteční atmosféru také celý místní devátý měsíc zvaný ramadán, kdy se pravověrní přes den postí (nejedí, nepijí, nekouří, což by v tomto období neměl na veřejnosti činit ani evropský návštěvník) a večer bohatě hodují, a první polovina místního dvanáctého

měsíce, kdy se organizuje výroční pouť do Mekky zvaná hadždž, které se schopný muslim musí zúčastnit alespoň jednou za život. V době hadždže a ramadánu je lépe neorganizovat žádná obchodní jednání.

Při jednání o zastoupení firmy je nutné řádně zvážit, zda je saúdský partner skutečně schopen a ochoten se zastoupení plně věnovat. Na mnohé lze usoudit již z velikosti firmy, jejích možností pokrýt svou činností rozsáhlé saúdské území, počtu a kvality jejích zaměstnanců či umístění a vybavení sídla firmy. V případě udělení zastoupení je třeba saúdského partnera správně motivovat a být s ním v častém kontaktu, v osobním kontaktu pak rozhodně vícekrát do roka.

I v anglických textech se často používá místní datování. Pro lepší rozlišení je za místním letopočtem někdy uvedena zkratka "H." [2] a za naším letopočtem zkratka "G." [3]. Místní letopočet začal v roce 622 našeho letopočtu a místní kalendář je lunární. Má také 12 měsíců, ale maximálně po 30 dnech, takže rok je zpravidla o 11 dní kratší.

Rok 2008 začínal 22.12.1428 a skončil 3.1.1430. Rok 2009 začal 4.1.1430 a končí 14.1.1431. Rok 2010 začíná 15.1.1431 a končí 25.1.1432. [4]

Rok 1429 započal dne 10.1.2008, rok 1430 začal dnem 29.12.2008, rok 1431 počíná dnem 18.12.2009 a rok 1432 dnem 7.12.2010.

SAK se nachází v jiném časovém pásmu než ČR. V době letního času je rozdíl oproti SELČ +1 hodina, v zimním období činí rozdíl proti SEČ +2 hodiny.

Nejen veřejné, ale i mnohé soukromé prostory a akce bývají buď vyhrazeny pouze pro muže nebo rozděleny zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy.

Ženy nesmějí řídit automobil [5]. Na veřejnosti (a tedy i při jednáních) musí i cizinky nosit přes normální oblečení základ místního kroje zvaný abája, tj. tenký černý plášť od krku až po kotníky a k tomu musí mít vlasy zakryté černým šátkem [6].

[1] Zde je na místě upozornit rovněž nutno předem dát pozor na dostatečnou hygienu nohou a kvalitní ponožky, neboť se obvykle stoluje ve stanu v sedě na zemi na kobercích zásadně se zutými botami.

[2] Zkratka názvu místního kalendáře Hijri.

[3] Zkratka názvu evropského kalendáře Gregorian.

[4] Pro přepočty dat je velmi užitečná webová stránka www.islamicfinder.org/Hcal/index.php?home, kde lze flexibilně konvertovat data mezi islámským (hijri) a evropským (gregoriánským) kalendářem.

[5] O možnosti povolit ženám řízení automobilu se hovoří otevřeně v médiích i politických kruzích již několik let.

[6] Občasná tolerance zvyku evropských žen nemít hlavu zakrytou šátkem například při nákupu ve velkých nákupních střediscích či dokonce na ulici může narazit na kontrolu mutawy (náboženské policie), kdy je nutno si hlavu okamžitě zakrýt. Pokud je to možné, je zásadně mutawou upozorněn muž ženu doprovázející (měl by to být vždy blízký příbuzný či manžel a tomu je případně nutno přizpůsobit své vystupování). Dle místních zákonů by mutawa neměla zasahovat, pokud není v doprovodu policie a tudíž je v případě nepřítomnosti policisty teoreticky možné její připomínky ignorovat. V posledních letech docházelo k mnoha porušením těchto pravidel.. Mutawa je v posledních měsících nabádána vládou k větší toleranci k západním cizincům a ke slušnému vystupování.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Místní zdravotní péče je zejména ve větších městech ve státních zařízeních na velmi vysoké úrovni. Namnoze je zaměstnáván zahraniční personál [1], státní nemocnice jsou vybaveny soudobou technikou.

Péče o cizince je v zásadě péčí placenou a je nutno si náklady refundovat u své zdravotní pojišťovny [2]. Obecně neexistují žádné dohody o spolupráci zdravotních pojišťoven. Pro krátkodobý pobyt v SAK je vhodné uzavřít zdravotní pojištění pro zahraničí.

[1] V saúdském zdravotnictví pracuje i nezanedbatelný počet českých občanů, ZÚ může doporučit případné kontakty na tyto pracovníky.

[2] Zahraniční zaměstnanci místních firem bývají zdravotně pojištěni v SAK a zdravotní péči mají zdarma. Zahraniční zaměstnanci ve zdravotnictví požívají stejných výhod, navíc mají namnoze možnost požívat zdarma nadstandardních služeb zaměstnavatele (VIP oddělení, kosmetické operace apod.)

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup na území SAK je nutné vízum. Vízum vystavuje ZÚ Saúdské Arábie v ČR [1], a to na základě žádosti zvoucí osoby nebo organizace, anglicky označované jako sponsor - ten musí vyplnit elektronický dotazník místního MZV a po schválení a přidělení čísla víza jej zašle českému žadateli. Podmínkou pro vystavení víza je dále ze strany českého žadatele vyplněný vízový dotazník, podepsané prohlášení s poučením o zákazu dovozu vybraných komodit [2], předložení 2 pasových fotografií, cestovní pas, platný nejméně po dobu 6 měsíců od data plánovaného výjezdu do SAK, a úhrada správného poplatku. Vízový poplatek se mění dle kurzu USD a liší se dle typu víza, informace podá ZÚ SAK v Praze. Obvykle se vystavuje jednorázové vízum na dobu pobytu do 30 dní, v odůvodněných výjimečných případech lze získat i vízum na 90 dní či vícenásobné vízum s délkou pobytu do 30 až 90 dnů. Dle nejnovějších nařízení by měla být víza pro obchodníky vystavována rychle a bez průtahů (pro nejvyšší představitele firem i bez pozvání saúdské strany), přesto lze doporučit včasné podání žádosti o vízum, doplněné pozváním saúdského partnera, které je ověřeno místní obchodní komorou. Při plánování cesty do SAK počítejte s dostatečným časovým předstihem pro vyřízení víza (např. 3-4 týdny), rovněž počítejte s omezeními pracovní doby po dobu svátečních období - ramadánu, eidů, hádždže apod.

Vzhledem k tomu, že turistický ruch do SAK je v současné době v počáteční fázi rozvoje, SAK vystavuje turistická víza jen ve velmi omezené míře. Důvodem pro jeho vystavení je pouze zájezd, zakoupený v cestovní kanceláři [3]. Soukromé turistické cesty tak prakticky nelze po území SAK jako nerezident [4] absolvovat.

Při žádosti o pracovní pobyt se požaduje rovněž pozvání sponzora (saúdského zaměstnavatele), schválené ministerstvem vnitra SAK (saúdské ministerstvo zahraničních věcí o schválení informuje příslušný ZÚ), dopis vysílající organizace z ČR, zdravotní zpráva, 2 pasové fotografie a úhrada správného poplatku.

Do SAK je zakázán dovoz alkoholu, drog [5], podezřelých léků [6], vepřového masa, zbraní, pornografie a materiálů za účelem propagace jiného než islámského náboženství. Bibli lze dovést pouze pro osobní potřebu, dovoz většího množství této a podobných publikací je považován za dovoz za účelem propagace a hrozí za něj přísné tresty. Je ilegální a přísně trestáno nejen alkohol a pornografii dovážet, ale i vlastnit.

Nevstupujte na území SAK pod vlivem alkoholu, může to mít nepříjemné následky v podobě přísného trestu.

Homosexuální chování vč. homosexuálního pohlavního styku je ilegální a může vést až k trestu smrti.

Při cestování po SAK je striktně zakázán nemuslimům vstup do měst Mekka a Medína [7].

Dále je zakázáno fotografování a filmování osob bez jejich svolení a pro bezpečnost státu významných objektů [8].

Během devátého měsíce místního kalendáře (ramadánu) je zakázána konzumace jídla, totéž platí i pro pití a kouření na veřejnosti přes den (od úsvitu do soumraku).

Propagace jiného náboženství je nepřípustná.

Veřejné objekty nebo jejich větší části bývají často vyhrazeny pouze pro muže, menší pro ženy nebo rodiny. V případě, že jsou objekty přístupné oběma pohlavím, je tomu tak mnohdy odděleně v různé dny.

Ženy nesmějí řídit automobil ani se nechat doprovázet jiným mužem než blízkým příbuzným (manžel, bratr, otec) nebo jinak povoláním zástupcem [9].

Na veřejnosti musí i cizinky nosit přes normální oblečení základ místního kroje zvaný "abája", tj. tenký černý plášť od krku až po kotníky a k tomu černý šátek. Muži nemohou nosit na veřejnosti krátké kalhoty nebo tričko bez rukávů. Naopak se zásadně nedoporučuje Evropanům nosit místní mužský кроj či jeho součásti.

Od pozdního podzimu do jara je podnebí v Saúdské Arábii mírné s ojedinělými, většinou krátkými přeháňkami (noční teploty se pohybují kolem 10°C, denní kolem 15°C). V létě panují velká vedra bez srážek (často kolem 50°C přes den a 35°C v noci), v pobřežních oblastech se klima vyznačuje vysokou vlhkostí vzduchu, vnitrozemské klima (např. v Rijádu) je naopak velmi suché a prašné. Je nutné si uvědomit, že Středoevropanovi hrozí velmi snadno dehydratace organismu a tomu je třeba přizpůsobit pitný režim zásadním zvýšením příjmu tekutin i bez předchozího subjektivního pocitu žízně.

Riziko infekčních onemocnění je nízké. Pro delší pobyt se doporučuje očkování proti hepatitidě typu A i B, břišnímu tyfu a meningitidě [10], malárie se v oblasti prakticky nevyskytuje [11], naopak se oproti Evropě častěji vyskytují hepatitidy typu C i D, svrab, plísňe či vši.

Konzumovat je nutné zásadně balenou pitnou vodu, vodu ve veřejné síti nelze evropskému cestovateli doporučit [12]. Potraviny jsou pro konzumaci v zásadě bezpečné, je vhodné se vystříhat konzumace takových druhů ovoce či zeleniny, u kterých nelze zajistit dostatečné omytí a které pocházejí z dovozu z rizikovějších zemí (např. hlávkový salát, jahody z některých afrických zemí). Při nákupu v obchodech je vhodné sledovat původ zboží a expirační dobu potravinových výrobků, expirační doby bývají v některých případech odlišné od běžných českých.

V SAK jsou k dispozici dvě elektrické sítě, a to 110 V/60 Hz a 220 V/50 Hz, na napětí je třeba dávat pozor při zapojování přístrojů do zásuvky (notebooky, holicí strojky apod.). Dodávky elektřiny jsou bez problémů. Existuje mnoho různých typů zásuvek, příslušné adaptéry jsou však v SAK celkem běžně k dostání. Na výše uvedené skutečnosti si dejte pozor i při nákupu elektrospotřebičů v SAK. Dostí často jsou ovšem i přístroje na 220 v vybaveny britskými zástrčkami.

Obecná kriminalita je nízká, opatrnost je na místě pouze při pobytu např. na tržištích (súcích) v době nejvyšší návštěvnosti, kde se cizinec pohybuje na malém prostoru v davu [13]. V zaparkovaných autech není vhodné ponechávat věci na očích kolemjdoucích. Auta je nutno při parkování zamykat.

[1] Královské velvyslanectví Saúdské Arábie (angl. Royal Embassy of Saudi Arabia), Na Hřebenkách 70, 150 00 Praha 5, tel. 257 316 606, 257 316 597, fax 257 316 593, e-mail resa@saudiembassy.cz, provozní hodiny po-pá 9:00 – 16:00, konzulární oddělení tel. 257 316 606, fax 257 316 621, e-mail resac@saudiembassy.cz, provozní hodiny po-čt 10:00 – 15:00. Údaje jsou aktualizovány na www.mzv.cz - Diplomatičké úřady - Cizí úřady v ČR - Přehled úřadů cizích zemí pro českou republiku - S - Saúdská Arábie.

[2] Viz níže.

[3] Zájezdy do tohoto teritoria se v nabídce cestovních kanceláří na celém světě vyskytují velmi vzácně.

[4] Bez oficiálně povoleného dlouhodobého pobytu v SAK.

[5] Veškerý ilegální dovoz je přísně trestán, v případě dovozu, výroby, distribuce či vlastnictví drog trestem nejvyšším, tj. smrtí.

[6] Při dovozu nutných léků je nutné mít při sobě rovněž lékařský předpis, potvrzující nutnost lék užívat (samozřejmostí je, že potvrzení musí být saúdským úřadům srozumitelné, tj. alespoň v anglickém jazyce)

[7] Na příjezdových cestách do těchto měst jsou kontrolní stanoviště (checkpoints), je nutné odbočit na objezd města ještě před nimi, objezdy jsou obvykle označeny směrovkou s anglickým nápisem „Obligatory for Non-Muslims“.

[8] Obecně se nedoporučuje jakékoliv fotografování či filmování v obydlených oblastech celého SAK, přestože je zákonem ze 7/2006 až na výše uvedené výjimky povoleno. Liberálnější poměry panují v tomto ohledu pouze v Džiddě na západním pobřeží a ve východní oblasti kolem Dammámu, svolení k fotografování je vhodné si vyžádat od saúdského doprovodu.

[9] Písemné povolení manžela či nejbližšího plnoletého příbuzného v arabštině.

[10] Další údaje např. www.travmed.com, www.who.int a mnoho dalších webových stránek, zabývajících se cestovní medicínou.

[11] Výskyt malárie je občas zaznamenán v jižních oblastech SAK.

[12] Ani ve velkých městech není voda z veřejné sítě konzumovatelná bez rizika, je však běžně použitelná pro např. pro čištění zubů.

[13] Stejně jako např. v Praze i jiných velkých evropských městech je třeba dávat pozor na kapsáře, kteří se zaměřují zejména na krádeže mobilních telefonů.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Vzhledem k tomu, že v SAK se vyskytují militantní islamistické skupiny, neustále plánující a občas i podnikající útoky proti západním cizincům či místním úřadům a průmyslovým objektům, není vhodný pohyb po SAK bez předběžné konzultace s místními úřady, resp. bez konzultace se zastupitelským úřadem ČR v SAK.

Vzhledem k teroristickým útokům, které se i přes veškerá opatření úřadů v SAK vyskytují průběžně v minulých cca 4 letech, je nanejvýš vhodné, aby cestovatelé nahlásili svůj pobyt v teritoriu zastupitelskému úřadu ČR v SAK. Rovněž tak je vhodné, aby cestovatelé nahlásili zastupitelskému úřadu svůj pohyb, byť jen krátkodobý, mimo hlavní město. Z bezpečnostních důvodů je rovněž vhodné, aby čeští občané nahlásili na ZÚ Rijád svůj dlouhodobý pobyt v SAK (ZÚ Rijád má k dispozici registrační formulář a registruje i občany Slovenské republiky).

V případě, že cestovatelé i přes veškerá bezpečnostní rizika a doporučení místních orgánů, vyplývající z výskytu militantních skupin, zamíří do volné přírody (a to i v relativní blízkosti velkých aglomerací), která je tvořena převážně neobývanou pouští či skalními masivy, je vhodné, aby nahlásili svůj přesný plán cesty místním úřadům, zastupitelskému úřadu či alespoň svým známým, kteří s nimi necestují. Samotné přírodní a demografické podmínky, tj. nízký výskyt orientačních bodů, náročné klimatické podmínky, nedostupnost vodních zdrojů či nízká hustota osídlení, představují vysoké riziko ztráty orientace, vysílení, nedostupnosti rychlé účinné pomoci nejběžnějšího charakteru apod. [1]. Při případných výletech do pouště je vzhledem k náročnosti terénu a výše uvedeným rizikům nutné, aby se výpravy neúčastnil pouze jeden automobil.

[1] Jsou známy tragické případy cestovatelů, kteří zahynuli při ztrátě orientace či při poruše automobilu v poušti i pouhých 15 km od hlavní silnice.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Velvyslanectví:

sídlo Embassy of the Czech Republic
Saad Bin Gharir Street
Al Nuzha District
Riyadh
Kingdom of Saudi Arabia

poštovní adresa: Embassy of the Czech Republic
P.O. Box 94305
Riyadh 11693
Kingdom of Saudi Arabia

telefon: 00966 1 4503617-19
fax: 00966 1 4509879
e-mail: centrální_riyadh@embassy.mzv.cz
OEÚ commerce_riyadh@mzv.cz

Z letiště se lze jak v Rijádu, tak v ostatních městech, do kteréhokoliv cílového bodu ve městě (stejně tak opačně z města na letiště) dopravit pouze taxislužbou, veřejná hromadná doprava, akceptovatelná pro evropského cestovatele, neexistuje. Cena za taxi z letiště na úřad resp. do centra města by se měla pohybovat kolem 50,- SAR (cca 13,50 USD). V nejlepších hotelích je občas možno sjednat dopravu hotelovým shuttlem zdarma, zvláště pak pro větší počet osob, cestujících společně.

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

České centrum, kancelář CzechTrade ani kancelář CzechInvest nejsou v SAK zřízeny. V r. 2005 byla ukončena činnost zastoupení agentury CzechTourism a zastoupení bylo pro celý region přesunuto do Kuvajtu.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- mezinárodní předvolba z ČR +966
- předvolby největších měst
 - Abha 7
 - Dammam 3
 - Dahrán 3
 - Ghat 6
 - Džidda (Jeddah) 2
 - Džubail (Jubail) 3
 - Khobar 2
 - Medína (Madinah) 4
 - Mekka (Makkah) 7
 - Qássim 3
 - Rijád (Riyadh) 1
 - Shuqayq 3

- Taif 2
- Janbú (Yanbu) 4

- policie 999
- dopravní nehody 993
- ambulance 997
- požárníci 998
- silniční bezpečnost 996
- mezinárodní telefonické hovory 900
- předpověď počasí 966
- poruchy elektřiny 933
- poruchy odpadu (1) 4461177
- poruchy dodávek vody (1) 4763333
- vlaková spojení (1) 4489678
- letecká spojení (1) 2221700

1.18. Internetové informační zdroje

Statistické přehledy

www.sama.gov.sa saúdská centrální banka

www.planning.gov.sa saúdské ministerstvo hospodářství a plánování

Významné adresy

www.saudinf.com saúdská ministerstva a jiné státní instituce

www.sagia.gov.sa saúdská agentura na podporu investic

www.saudichambers.org.sa ústředí saúdských obchodních komor

www.recexpo.com veletržní výstaviště v Rijádu

www.acexpos.com veletržní výstaviště v Džiddě

www.czechairlines.com/en/gulf kanceláře saúdských agentů ČSA

Seznam významných předpisů

www.sagia.gov.sa v kapitole „Getting Started“

Nejdůležitější internetové zdroje informací

www.saudia-online.com ekonomické a všeobecné informace

www.sauditourism.gov.sa cestovní informace k Saúdské Arábii

www.saudinf.com saúdská státní správa

www.saudiembassy.net saúdský ZÚ v USA

www.sagia.gov.sa saúdská agentura na podporu investic

www.customs.gov.sa saúdská celní správa

www.saso.gov.sa saúdský úřad pro technickou normalizaci

www.saudichambers.org.sa ústředí saúdských obchodních komor

www.saudicommercial.com saúdská firemní databáze

www.arabnews.com saúdský deník Arab News

Různé

www.gcc-sg.org organizace arabských států Perského zálivu

www.isdb.org rozvojová banka islámských zemí

www.meed.com anglický ekonomický týdeník pro Blízký východ

www.czaok.cz česko-arabská obchodní komora

1.19. Adresy významných institucí

Použito abecední řazení podle anglického názvu působnosti ministerstva. Pro telefonní a faxová čísla platí standardní předvolba pro Rijád, resp. Džiddu, tedy +966 1, resp. +966 2 před uvedeným číslem.

Ministry of Agriculture

Airport Road, Riyadh 11195
Tel: 401 6666 Fax: 403 1415

Ministry of the Civil Service

Washem Street,
PO Box 18367, Riyadh 11114
Tel: 402 6900/ 402 6934 Fax: 403 4998

Ministry of Commerce and Industry

PO Box 1774, Airport Road, Riyadh 11162
Tel: 401 2220 / 401 4708 Fax: 403 8421

Ministry of Communications and Information Technology

Intercontinental Road, Riyadh 11112
Tel: 463 7225 Fax: 405 2310

Ministry of Culture and Information

Nasseriya Street, Riyadh 11161
Tel: 401 4440 / 401 3440 Fax: 402 3570

Ministry of Defense and Aviation

Airport Road, Riyadh 11165
Tel: 478 5900 / 477 7313 Fax: 401 1336

Ministry of Economy and Planning

PO Box 1358, University Street, Riyadh 11183
Tel: 402 3562 / 401 3333

Ministry of Education

Airport road, Riyadh 11148
Tel: 404 2888 / 404 2952 Fax: 401 2365

Ministry of Finance

Airport Road, Riyadh 11177
Tel: 405 0000 / 405 0080 Fax: 405 9202

Ministry of Foreign Affairs

Nasseriya Street, Riyadh 11124
Tel: 406 7777 / 441 6836 Fax: 403 0159

Ministry of Hajj

Omar bin Al-Khatab Street, Riyadh 11183
Tel: 402 2200 / 402 2212 Fax: 402 2555

Ministry of Health

Airport Road, Riyadh 11176
Tel: 401 2220 / 401 2392 Fax: 402 9876

Ministry of Higher Education

King Faisal Hospital Street, Riyadh 11153
Tel: 464 4444 Fax: 441 9004

Ministry of The Interior

PO Box 2933, Riyadh 11134

Tel: 401 1944 Fax: 403 1185

Ministry For Islamic Affairs, Endowment, Dawa and Guidance

Riyadh 11232
Tel: 473 0401

Ministry of Justice

University Street, Riyadh 11137
Tel: 405 7777 / 405 5399

Ministry of Labor

Omar bin Al-Khatlab Street, Riyadh 11157
Tel: 477 1480 / 478 7166 Fax: 477 7336

Ministry of Municipal and Rural Affairs

Nasseriya Street, Riyadh 11136
Tel: 441 5434

Ministry of Petroleum and Mineral Resources

PO Box 757, Airport Road, Riyadh 11189
Tel: 478 1661 / 478 1133 Fax: 479 3596

Ministry of Social Affairs

Omar bin Al-Khattab St., Riyadh 11157
Tel: 477 1480 / 478 7166
Fax: 477 7336

Ministry of Transport

Airport Road, Riyadh 11178
Tel: 404 2928 / 404 3000 Fax: 403 1401

Ministry of Water and Electricity

Riyadh office: Tel: 205 2981 Fax: 205 0557
Jeddah office: Tel: 606 2313 Fax: 606 2127

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Saúdskoarabské království je tradiční dědičnou absolutistickou teokratickou monarchií. Král, který je současně jediným zákonodárcem, nejvyšším soudcem, vrchním velitelem, předsedou vlády a hlavně správcem dvou svatých mešit, byl doposud volen staršími členy královské rodiny.

V roce 2006 došlo k významné reformě politického systému vydáním nového zákona o nástupnictví, který vyjasňuje situaci ve vedení státu v případě úmrtí či zdravotní indispozice panovníka či jeho nástupce. Za účelem zajistit hladký transfer moci a odstranit nejistotu v monarchii v případě neschopnosti krále či korunního prince vykonávat své funkce ze zdravotních důvodů byl vydán nový zákon o nástupnictví. Dle tohoto zákona bude komise, složená ze seniorních princů, synů a vnuků zakladatele monarchie krále Abdulazíze (Allegiance Commission) a které bude předsedat nejstarší Abdulazízův syn, posuzovat jmenování korunního prince, navrženého králem. V případě, že komise odmítne králova kandidáta, dojde k volbě mezi ním a vlastním kandidátem komise. Veškerá zasedání Allegiance Commission budou probíhat podle zákona neveřejně.

Král novým zákonem rovněž ustavil pětičlenný zdravotní výbor, sestávající ze třech lékařů a dvou vysokých správních úředníků ve zdravotnictví, jenž by měl posuzovat schopnost panovníka a korunního prince vykonávat své povinnosti. Pokud tento výbor na základě žádosti Allegiance Commission dojde k názoru, že panovník není nadále ze zdravotních důvodů schopen vykonávat funkci, přejde vedení státu dočasně na korunního prince do doby panovníkova zotavení se. Bude-li zdravotní neschopnost krále k výkonu moci trvalého charakteru, Allegiance Commission závěr zdravotního výboru potvrdí a vyzve korunního prince k převzetí výkonu funkce panovníka. Veškeré procedury, spojené s tímto transferem, musí proběhnout během 24 hodin.

Allegiance Commission může rovněž ustavit pětičlennou přechodnou vládnoucí radu pro případ neschopnosti krále i korunního prince vykonávat své funkce. Rada povede v takovém případě monarchii maximálně jeden týden a nemá právo rozpustit nebo měnit vládu či Shoura Council ani změnit kterýkoliv ze zákonů, jež má přímý vztah k výkonu státní moci. Během tohoto jednoho týdne musí Allegiance Commission vybrat mezi Abdulazízovými syny a vnuky nového panovníka.

Pro kvalitnější přípravu zákonů král jmenuje 151tičlenné [1] Poradní shromáždění [2] ze zasloužilých představitelů různých kruhů a kmenů [3], které však nemá žádnou faktickou zákonodárnou moc, jak je tomu v monarchiích konstitučního typu. Od 02/2009 je novým předsedou Abdllah Al-Asheik, bývalý ministr spravedlnosti.

V roce 2004 byly vyhlášeny první volby. Jednalo se o volby do části komunálních zastupitelstev, volby byly rozděleny do tří fází dle regionů, první volby proběhly počátkem února 2005.

Volební právo mají v současné době pouze občané SAK mužského pohlaví starší 21 let.

V 02/2009 došlo po dlouhé době k významnějším změnám ve vládě (viz aktuální sestava vlády níže). Ve vyšší vládní funkci se poprvé v historii objevila žena, a to náměstkyně ministra školství pro dívčí vzdělávání pí. Nora bint Abdullah Al-Fayez. Zásadní změnou byla rovněž v návaznosti na dosavadní represivní a nikoliv preventivní působení této organizace změna na postu předsedy Výboru pro šíření dobra a potírání zla (náboženská policie tzv. mutawa), předsedou se stal Abdul Aziz Al-Humain. Novým předsedou Centrální banky se stal Muhammad Al-Jasser, novým předsedou Národní komise pro lidská práva Bandar bin Mohamed Al-Aiban.

Po relativním útlumu činnosti teroristické organizace Al-Kájda v letech 2006-2008 došlo v roce 2009 k zjevné radikalizaci jejího působení v SAK. Současně tato organizace sjednotila své vedení v celé oblasti Perského zálivu a přesunula je do Jemenu. V druhé polovině roku 2009 byl rozpoután ozbrojený konflikt (včetně dělostřelby a leteckého bombardování) mezi jemenským pohraničními kmeny Al Huthi a saúdskou armádou, který přetrvával až do začátku roku 2010. Saúdské prameny rovněž uvádějí spojení Al-Huthi s Al-Kájdou.

- [1] Předseda + 120 členů do 4/2005, od 4/2005 počet členů zvýšen na 150 + předseda.
- [2] Madžlís Aš-Šúra, angl. Majlis Ash-Shura nebo Shura Council.
- [3] Ke konci roku 2005 byl vyhlášen dosud nenaplněný záměr, aby třetina členů Poradního sboru byla volena na 4-5 let.

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Hlavou státu je správce dvou svatých mešit, jeho královská výsost král Abdullah bin Abdul Aziz Al Saúd [1] (anglicky: Custodian of the Two Holy Mosques His Royal Majesty Abdullah bin Abdul Aziz Al Saud)

Vzhledem k tomu, že král je současně předsedou vlády a správcem svatých mešit, je současně nejvyšším představitelem výkonné i náboženské moci v zemi. Jeho kompetence jsou neomezené i z hlediska zákonodárného, neboť je tím, kdo finálně schvaluje a vyhlašuje jednotlivé zákony. Veškeré další státní instituce jsou institucemi poradními.

[1] Obdobné webové stránky jako v případě předchozího krále (www.kingfahdbinabdulaziz.com), tj. www.kingabdullahbinabdulaziz.com doposud nefungují, zajímavé údaje o královské rodině lze získat i na <http://www.datarabia.com/royals/familytree.do> nebo http://www.geocities.com/saudhouse_p/alsaudf.htm

Stručné dějiny Saúdské Arábie jsou umístěny např. na <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/saud/>.

2.3. Složení vlády

Složení vlády je uváděno na internetové adrese www.saudinf.com/main/c5.htm pod titulem „Council of Ministers“.

V 02/2009 došlo po dlouhé době k významnějším změnám ve vládě (viz aktuální sestava vlády níže). Ve vyšší vládní funkci se poprvé v historii objevila žena, a to náměstkyně ministra školství pro dívčí vzdělávání pí. Nora bint Abdullah Al-Fayez. Zásadní změnou byla rovněž změna na postu předsedy Výboru pro šíření dobra a potírání zla (náboženská policie tzv. mutawa), předsedou se stal Abdul Aziz Al-Humain. Novým předsedou Centrální banky se stal Muhammad Al-Jasser, novým předsedou Národní komise pro lidská práva Bandar bin Mohamed Al-Aiban. Novým předsedou Poradního shromáždění je Abdallah Al-Asheik, bývalý ministr spravedlnosti. Ve vládě došlo ke změnám na postech ministra vzdělávání (školství), ministra kultury a informací, ministra spravedlnosti a ministra zdravotnictví. Vzhledem ke dlouhodobým zdravotním problémům prvního místopředsedy vlády a korunního prince Sultana byl druhým místopředsedou vlády jmenován ministr vnitra princ Naíf.

Jména jsou uváděna v oficiální anglické transkripci, uváděné saúdskou stranou. Počáteční zkratka JKV – anglicky HRH, je-li u některého představitele uvedena, znamená Jeho královská výsost – His Royal Highness.

JKV král Abdullah bin Abdul Aziz Al Saud - předseda vlády
JKV korunní princ Sultan bin Abdul Aziz Al Saud - první místopředseda vlády, velitel Národní gardy, ministr obrany a letectví, generální inspektor
JKV princ Naíf bin Abdul Aziz Al Saud - ministr vnitra a druhý místopředseda vlády
Dr. Fahd bin Abdulrahman bin Sulaiman Balghunaim - ministr zemědělství
Dr. Muhammad bin Ali Al Fayiz - ministr civilních služeb
Abdullah ibn Ahmed Zainal Ali Reza - ministr obchodu a průmyslu
Eng. Muhammad Jameel bin Ahmed Mulla - ministr komunikací a informačních technologií
Dr. Abdul Aziz bin Muhiyuddin Khuja - ministr kultury a informací
Dr. Khalid bin Muhammad Al Qusaibi - ministr ekonomiky a plánování
JKV princ Faisal bin Abdullah bin Mohammed Al Saud - ministr vzdělávání (školství)
Dr. Ibrahim bin Abdulaziz bin Abdullah Al Assaf - ministr financí
JKV princ Saud Al Faisal bin Abdul Aziz Al Saud - ministr zahraničních věcí

Dr. Fouad bin Abdul Salaam bin Muhammad Al Farisi - ministr pro záležitosti poutnictví a náboženských
trastů

Dr. Abdullah bin Abdul Aziz Al-Rabiyah - ministr zdravotnictví

Dr. Khalid bin Muhammad Al Anqari - ministr vyššího vzdělávání

Sheik Saleh bin Abdul Aziz bin Muhammad bin Ibrahim Al Al Sheik - ministr pro islámské záležitosti

Dr. Mohammed bin Abdul Kareem Al Issa - ministr spravedlnosti

Dr. Ghazi bin Abdulrahman Al Gosaibi - ministr práce

JKV princ Mansur bin Mitib bin Abdul Aziz Al Saud - ministr municipálních záležitostí a venkova

Eng. Ali bin Ibrahim Al Naimi - ministr ropy a minerálních zdrojů

Yusef bin Ahmad Al Uthaimin - ministr sociálních věcí

Dr. Jubarah Eid Al Suraisiri - ministr dopravy

Abdullah bin Abdul Rahman Al Hussayn - ministr vody a elektřiny

JKV princ Abdulaziz bin Fahd bin Abdulaziz Al Saud - ministr

Dr. Abdulaziz bin Abdullah Al Khuwaiter - ministr

Dr. Mutlab bin Abdullah Al Nafeesah - ministr

Dr. Musa'ed bin Muhammad Al Ayban - ministr

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Saúdská Arábie je členem [1]:

OSN

oficiální anglický název United Nations, česky Organizace spojených národů

UNESCO

oficiální anglický název United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, česky Organizace spojených národů pro vzdělávání, vědu a kulturu

UNIDO

oficiální anglický název United Nations Industrial Development Organization, česky Organizace spojených národů pro průmyslový rozvoj

IMF

oficiální anglický název International Monetary Fund, česky Mezinárodní měnový fond

WHO

oficiální anglický název World Health Organization, česky Světová zdravotnická organizace

WTO

oficiální anglický název World Trade Organization, česky Světová obchodní organizace [2]

Dále je SAK členem dalších mezinárodních organizací jako např. ICAO (International Civil Aviation Organization), WIPO (World Intellectual Property Organization), IAEA (International Atomic Energy Agency).

SAK je rovněž členem nejvýznamnějších regionálních uskupení:

GCC

oficiální anglický název The Co-Operation Council for the Arab States of the Gulf, zkráceně Gulf Co-Operation Council, česky Rada spolupráce arabských států Perského zálivu [3];

GIC

oficiální anglický název Gulf Investment Corporation, česky Společnost pro investice v Perském zálivu [4];

OPEC

oficiální anglický název Organization of the Petroleum Exporting Countries, česky Organizace zemí vyvážejících ropu; [5]

Arab League

oficiální anglický název League of Arab States, česky Liga arabských států [6];

Muslim World League

česky Světová muslimská liga

SAK je dále členem řady dalších regionálních specializovaných kulturních, ekonomických, náboženských či jinak odborně zaměřených uskupení.

[1] Členství Saúdské Arábie v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních je uváděno na internetové adrese www.saudinf.com/main/k.htm pod titulem "Foreign Relations".

[2] Členem WTO se po mnohaletých jednáních stala Saúdská Arábie v prosinci roku 2005. Internetové stránky organizace na adrese www.wto.org.

[3] Internetové stránky organizace na adrese www.gcc-sg.com.

[4] Internetové stránky organizace na adrese www.gulfinvestmentcorp.com.

[5] Internetové stránky organizace na adrese www.opec.com nebo www.opec.org.

[6] Internetové stránky organizace na adrese www.arableagueonline.org.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Účast Saúdské Arábie v mnohostranných smlouvách a dohodách souvisí převážnou měrou s jejím členstvím ve výše uvedených organizacích (účast Saúdské Arábie v mnohostranných smlouvách a dohodách je uváděna na internetové adrese www.saudinf.com/main/k.htm pod titulem „Foreign Relations“)

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Mezi ČR a Saúdskou Arábií byla uzavřena „Všeobecná dohoda mezi vládou České republiky a vládou Království Saúdské Arábie“ na podporu vzájemné spolupráce v mnoha oblastech, která vstoupila v platnost 20.1. 2003.

Ve finální fázi jednání je dohoda o vzájemné ochraně a podpoře investic. V r. 2009 byla zahájena jednání o smlouvě o zamezení dvojího zdanění.

V r. 2006 bylo podepsáno memorandum o spolupráci mezi ministerstvy zdravotnictví.

4. Ekonomická charakteristika země

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Hospodářský vývoj byl pro Saúdskou Arábii v letech 2004-2007 velice příznivý. Těžba a ceny ropy, tedy i příjmy z jejího vývozu, byly tak vysoké, že opakovaně po roce 2003 místo tradičního schodku státních financí bylo dosaženo výrazného přebytku [1]. Projevilo se to i růstem objemu HDP. V jeho rámci byl přitom zaznamenán solidní a stále se zvyšující růst také u neropných odvětví. Zahraniční obchod i běžný účet vykázaly výrazně aktivní bilanci.

Vzhledem k tomu, že cena ropy i v roce 2007 stále překonávala minulé hodnoty z let 2004-2006, projevila se tato skutečnost na odhadovaných pozitivních výsledcích ekonomického vývoje i v roce 2007 [2]. Jisté problémy způsobovala ovšem cena ropy při zdražování dovážených polotovarů a dalších produktů, což s sebou přináší i zdražování saúdské finální produkce jak na místním, tak i na mezinárodních trzích. Rok 2008 byl rokem celosvětové krize, pádu USD, krachu amerických bank a postupného pádu ceny ropy. To jsou všechno faktory, které přispěly i k vývoji ekonomické situace v SAK. Bankovní sektor SAK přežil krizi i přes ztráty v relativně slušné kondici, neboť měl dostatečné rezervy díky konzervativní bankovní politice. Krize se navenek v SAK projevovala jen nenápadně, neboť oficiální zdroje její dopad na saúdskou ekonomiku bagatelizovaly. Je však jisté, že mnohé privátní subjekty ztratily (zejména po pádu saúdské burzy v r. 2005) značné prostředky zejména v bankách a investicích do realit v USA. V roce 2009 došlo ke krachu několika velkých firem (mj. zejména Saad Holding), jiné se potýkají se ztrátami. To se zpětně odráží v nižších investicích do lokálních megaprojektů, které byly pozdrženy či rovnou odloženy na neznámou dobu (např. 2 ze 7 plánovaných ekonomických měst). Západní investoři rovněž nejsou schopni získávat financování investičních projektů v SAK. Místní maloobchodní trh se potýká s vážným poklesem poptávky.

Ekonomika SAK se však v posledním období cca 2 let potýká i s několika dalšími negativními jevy. Primárně se jedná o fixní vazbu lokální měny – saúdského rijálu (SAR) – na stále slábnoucí, resp. nestabilní americký dolar (USD). Na rozdíl od jiných zemí regionu o revaluaci své měny a odpoutání od USD (Kuvajt fixaci své měny na USD již v 05/2007 zrušil, o tomto kroku uvažují Bahrajn i SAE) zatím oficiální místa SAK neuvažují. Proti USD neustále posilující Euro (EUR) tak výrazně prodražuje dovozy z EUR oblastí. Jedná se v zásadě o cca 75 % všech dovozů do SAK, teritoriálně se jedná o dovozy se sedmi z osmi exportně do SAK nejsilnějších zemí. Pouhých 15 % dovozů se realizuje podle analýz ekonomů v USD. Přitom zásadní inkasní měnou pro saúdské vývozy (ropa, petrochemie) je právě slabý USD. Zdražování dovozů a slábnoucí SAR ve fixní vazbě na USD se na vnitřním trhu projevují zvyšováním spotřebitelských cen a následně i růstem inflace, která v meziročním sledování dosahovala v roce 2008 kontinuálně rekordních hodnot (06-07/2007 3,1 – 3,8 %, k únoru 2008 až 8,7 %, v letních měsících 2008 i nad 11 %). Díky vnějším vlivům začala inflace v r. 2009 mírně klesat, stěží však lze předpokládat, že se vrátí k minimálním hodnotám před rokem 2006. Část nejdůležitějších potravin je v současné době cenově dotována.

Dubajská krize v roce 2009 podle oficiálních zpráv saúdskou ekonomiku příliš nezasáhla (fa Nakheel z konglomerátu Dubai World investovala pouze v jednom velkém projektu), je však známo z neoficiálních zpráv, že mnoho privátních subjektů hodnotově tratilo na svých značných realitních investicích v Dubaji. Stejně tak i saúdské banky bagatelizují své úvěrové angažmá, kterým doprovodily saúdské realitní investice v Dubaji. Výše uvedený zkrachovalý holding Saad v roce 2009 přinutil některé banky vytvořit opravdu bolestné opravné prostředky na jeho nesplacené závazky. Další podobné případy, které se nedotkly přímo státního sektoru a jeho zakázek, však nebyly vůbec publikovány.

SAK se daří uskutečňovat rovněž uspokojivý růst v neropných odvětvích, podporovaný zvýšenou podnikatelskou důvěrou po uzavření dohod s několika zahraničními společnostmi na průzkum ložisek a těžbu zemního plynu v jižní části země, tedy po prvních případech vstupu zahraničního kapitálu do odvětví těžby ropy a plynu od jeho de facto znárodnění v 70. letech minulého století. Ostatní průmyslová odvětví však žádný velký progres nevykazují.

[1] Oficiální údaje za rok 2008 nejsou v plném rozsahu doposud známy, ročenka Saudi Arabian Monetary Agency za rok 2009 poskytuje jen částečné oficiální údaje, které jsou mnohdy zásadně odlišné od údajů publikovaných nezávislými zdroji.

[2] Vývoj na trhu s ropou v průběhu roku 2007 vedl k trvalé stabilizaci vysokých cen ropy min. na úrovni 90-100,- USD/barel, v roce 2008 dosáhla cena rekordních hodnot nad 150,- USD/barel, v roce 2009 došlo k poklesu ceny až na 40,- USD/barel a postupné následné stabilizaci na ceně kolem 70,- - 80,- USD/barel .

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/ obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007 [1][2]	2008 [2]	2009[2]
HDP v mld. USD	188,8	214,7	249,0	309,9	349,1	376,2	576,5	369,2
Přírůstek objemu HDP v %	0,1	7,2	5,2	6,1	3,2	3,4	4,5	0,2 -0,9
HDP na 1 obyv. v USD	8.570	9.275	10 974	12 988	14 218	14 888	20 500	
Podíl na tvorbě HDP v %								
- těžba a zpracování ropy a zemního plynu	37,5	41,5	45,6	52,4	54,8	55,0	59,7	
- ostatní odvětví	62,5	58,5	54,4	47,6	45,2	45,0	40,3	
Inflace (spotřebitelské ceny)	0,2	0,6	0,4	0,7	1,9	6,5	9,9[5]	4,4 5,1
Míra růstu životních nákladů v % (1999 = 100)[3]	-0,4	0,5	0,2	0,7	1,8	2,2	9,9	
Míra nezaměstnanosti v % [4]	11,9	12,5	14,0	13,0	13,0	12,0	11,8	
Kurs měny k USD	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	
Průměrné mezibank. úrokové sazby v %								
- u vkladů v SAR na 3 měsíce	2,23	1,63	1,73	3,75	5,02			

- u vkladů v USD na 3 měsíce	1,6	1,0	1,4	3,5				
------------------------------	-----	-----	-----	-----	--	--	--	--

[1] Dle ročenky Saudi Arabian Monetary Agency (SAMA).

[2] Dle nezávislých agentur a saúdských bank jsou hodnoty mírně odlišné od hodnot publikovaných SAMA, CIA Factbook uvádí hodnotu 5,2 %..

[3] Výrazný vliv na tento ukazatel má především růst cen potravin v posledním roce.

[4] Oficiální údaje uvádějí položkově pouze částečně nezaměstnanost mužů, údaje se v různých pramenech liší, optimistické odhady se pohybují kolem 7 % mužů (ženy se obvykle jako nezaměstnané nenechávají evidovat). Některé nezávislé odhady hovoří i o 25% nezaměstnanosti. Nové věrohodné údaje nezávislých agentur od r. 2004 nejsou k dispozici.

[5] Vrcholných hodnot dosáhla inflace v létě 2008 s tím, že největší podíl na růstu inflace měly zejména ceny potravin, nemovitostí a nájmu. To značně zkomplikovalo život běžným saúdským domácnostem a poprvé po dlouhé době se objevily projevy nespokojenosti ze strany státních zaměstnanců.

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Hlavními průmyslovými obory jsou tradičně těžba ropy a navazující petrochemická výroba, které dominují celé saúdské ekonomice a na tvorbě HDP se podílejí více než 1/3. Saúdská Arábie má ze všech zemí největší zásoby nevytěžené ropy (asi 1/4 světových rezerv), se kterými při současném tempu těžby vystačí ještě několik desítek let. Nově se snaží rozvinout těžbu plynu, těžbu fosfátů a dalších nerostných surovin (základní geologický průzkum území byl dokončen), produkci hliníku, chemickou a elektrotechnickou výrobu a informační technologie.

Struktura průmyslu podle výkonů v běžných cenách v %

Těžba ropy, zemního plynu a petrochemická výroba, těžba minerálů	79,6
Jiná průmyslová výroba	16,6
Energetika	2,9
Jiná těžba	0,9
Celkem	100,0

Růst v ropném sektoru značně kolísá podle vývoje světových cen ropy a taktických změn těžebních kvót v OPEC. V jiných odvětvích byl růst vyrovnanější, do roku 2006 však docházelo ke zjevnému zvýšení růstu podílu neropných odvětví státního sektoru, jak ukazuje následující tabulka:

Přírůsteky objemu HDP v % za posledních 5 let [1]:

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007 [2]
Těžba a zpracování ropy	-7,5	17,1	5,7	42,8	-3,0	14,5
Neropná odvětví státního sektoru	2,9	3,1	3,1	7,5	-0,1	3,4
Neropná odvětví soukromého sektoru	4,1	3,9	5,6	7,5	6,3	7,9

[1] Údaje vycházejí z ročenky Saudi Monetary Agency a mohou se lišit od údajů, zpracovaných nezávislými ekonomickými agenturami.

[2] Předběžné výpočty centrálního statistického úřadu (Central Department of Statistics and Information).

4.4. Stavebnictví

Stavebnictví se podílelo v r. 2006 [1] na tvorbě HDP cca 4,5 % a má dobrou perspektivu dalšího růstu vzhledem ke značným potřebám budování infrastruktury a předpokladu budování tzv. Economic Cities – to vše ročně za více než 10 mld. USD.

[1] Novější spolehlivé údaje nejsou k dispozici.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Bez zavlažování je možný pouze jen velmi extenzivní pastevecký chov dobytka. Intenzivnější zemědělská činnost vyžaduje umělé zavlažování. Zavlažuje a obdělává se cca. 0,5 % rozlohy země a podíl zemědělství na tvorbě HDP činí kolem 3-5 % (v závislosti na různých statistikách). Dle odhadů ministerstva zemědělství rostla zemědělská výroba meziročně o 2,3 %, a to i přes prakticky neustálý pokles rozlohy zemědělské půdy od roku 2003 a státní dotace pro zemědělskou výrobu. Zemědělství je od r. 2004 výrazněji podporováno zvýhodněnými úvěry Saudi Arabian Agricultural Bank, přičemž byl zaznamenán meziroční nárůst tohoto způsobu financování o 70 % na hodnotu přesahující 1 mld. SAR (cca 267 mil. USD). Od roku 2008 jsou pozastaveny dotace pro lokální producenty a nové investice do zemědělství jsou v současné době směřovány do zahraničí (Súdán, Etiopie, Thajsko, Turecko, Kazachstán apod.).

Struktura obdělávaných ploch v hektarech a % v roce 2007 [1]

obilniny		pšenice		450	41,89%
čirok		3	0,32%		
proso		96	8,95%		
oves		24	2,22%		
ječmen		5	0,42%		
sezam		3	0,30%		
celkem	1	582	54,15%		
zelenina		rajčata		15	1,38%
vodní melouny		19	1,81%		
celkem	2	112	10,43%		
ovoce		3		229	21,34%
zelené krmivo		4		151	14,08%
	celkem	1+2+3+4		1075	100,00%

Stavy hlavních hospodářských zvířat v tis. kusů v roce 2007 [1]

	2005	2007
Kozy	5 654	4 853
Ovce	11 621	11 548
Krávy	361	413
Velbloudi	865	869
Kuřata	474 700	506 000

[1] Níže uvedené statistiky pocházejí ze zdrojů SAMA k roku 2007. Novější údaje nejsou k dispozici. Obdělávaná plocha stále mírně snižuje (!!!).

4.6. Služby

Vzhledem k nábožensky podmíněným zvláštnostem ve způsobu života, zejména v postavení žen, které je silně orientováno na domácnost a rodinu, i vzhledem ke značně rozšířenému využívání domácího služebnictva, nejsou zcela rozvinuty všechny služby, například městská hromadná doprava, kulturní zařízení nebo služby individuálního cestovního ruchu. Přesto se sektor služeb podílí na tvorbě HDP již téměř 1/4. V regionálním i světovém měřítku je v Saúdské Arábii naopak mimořádně rozvinuto odvětví náboženské poutní turistiky řízené zvláštním ministerstvem pro záležitosti hadždže. Velké každoroční poutě do Mekky, zvané hadždž, se přitom zúčastňuje kolem 3 mil. lidí. Poslední oficiální odhady uvádějí podíl služeb na HDP v roce 2008 kolem 28 %.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Infrastruktura je značně rozvinuta a její rozvoj dále rychle pokračuje. V zemi je cca 184 tis. km zpevněných cest, z toho cca 53,8 tis. km asfaltových silnic, z nich je cca 5 tis. km převážně velmi kvalitních dálnic a rychlostních silnic. Jsou připraveny projekty na dalších 16 tis. km asfaltových cest. Dálniční infrastruktura je rovněž rozvinutá, čerpací stanice, motely, motoresty, obchody jsou hustě rozmístěny zejména u větších sídel, v případě motelů a motorestů je ovšem nutno počítat zásadně s podstatně nižším standardem, než je obvyklé v evropských zemích. Není obvyklé, že se řidič u čerpací stanice obsluhuje sám, až na výjimky je vždy k dispozici obsluha, účet je předkládán pouze na vyžádání.

Železnice není v SAK nejdůležitější přepravní cestou. Rozsah železniční sítě se odhaduje na pouhých 1,4 tis. km a přepravuje ročně cca 1,2 mil. pasažérů a cca 25 mil. t zboží. Hlavní železniční spojení je vedeno mezi hlavním městem a pobřežím Perského zálivu na východě. Do budoucna je naplánována výstavba dalších tratí. Jedná se o projekty tzv. Severo-jihního spojení v délce 1 300 km mezi Rijádem, Qásimem, Hailem, Zubajrou a Džalamidem, které propojí naleziště fosfátů a bauxitů s přístavem v Džubailu na východním pobřeží, dále tzv. Východo-západního spojení v délce 1 061 km mezi Rijádem a Džiddou a úsek v délce 115 km na trase Džubajl - Dammám na východě SAK. V přípravě je též projekt propojení Džiddy, Mekky, Janbú a Medíny rychlodráhou v délce 570 km.

Všechna významnější regionální centra v Saúdské Arábii mají infrastrukturu pro letecké spojení (odhadovaný stav je více než 70 oficiálně provozovaných letišť, z toho 27 jich je pod supervizí General Authority od Civil Aviation). Mezinárodní letiště jsou v Rijádu, Džiddě a Dammámu [1]. Polovinu objemu letecké přepravy se zahraničím přitom zajišťují Saúdskoarabské aerolinie (Saudi Arabian Airlines) [2].

Největší námořní přístavy, kterými prochází 95 % námořní přepravy, jsou Džidda (Jeddah – největší saúdský námořní přístav), Dammám, Džubajl (Jubail) a Janbú (Yanbu). Dohromady v nich ročně zakotví kolem 11,5 10 tis. lodí ročně. Přístavy prošlo v roce 2005 o 17 % více kontejnerů, a to cca 3,7 milionů, přičemž váha přepravovaného neropného zboží dosáhla 132,2 metrických tun.

Velmi významnou součástí infrastruktury je rozsáhlá síť ropovodů a plynovodů o celkové délce kolem 9 tis. km.

Spotřeba elektrické energie vzrůstá průběžně v důsledku zlepšující se životní úrovně a nutnosti desalinovat stále více vody. SAK v současné době elektrickou energii ani nedováží, ani nevyvází.

Instalovaná kapacita v roce 2008 činí 34 958 MW, počet spotřebitelů je 5 421 tis. a prodáno bylo 181 097 mil. kWh. V rámci projektů vytyčených státními orgány SAK se v letech 2006–2010 předpokládalo vybudování nových energetických kapacit v rozsahu cca 5 000 MW (projekty s částečným zpožděním) a poté v letech 2011 – 2017 až 14 000 MW. První fáze zahrnuje 7 energetických projektů v různých oblastech SAK. Součástí projektů je rovněž vybudování cca 1 000 km rozvodných sítí v letech 2006 – 2010 a dalších cca 2 800 km v letech 2011 – 2017, a to ve vazbě na propojení energetických rozvodných sítí v rámci GCC.

Na výrobě elektrické energie se částečně podílejí také závody na odsolování mořské vody. Odsolenou vodou je kryto cca. 70 % spotřeby pitné vody. Produkce roste průběžně meziročně o 2 - 2,5 % a je

rozvíjena ve 30 zařízeních na západním i východním pobřeží. V roce 2004 bylo vyprodukováno 1 085,4 mil m³ sladké vody, roce 2005 1 059,5 mil m³. Snížení produkce bylo způsobeno řízeným odklonem zemědělské produkce od výrob náročných na vodu.

85 % odsolené vody bylo využito pro zemědělský sektor. Zabezpečení dostatku odsolené vody je prioritou dalšího rozvoje SAK a tím se stává prioritou i zajištění dostatku energetických zdrojů pro její výrobu. Vzhledem k dostatku jiných energetických zdrojů pro výrobu elektřiny jaderná energetika není využívána.

Pevná telefonní síť má celkem více než 4,5 mil. linek a 1,5 mil. uživatelů internetu. Počet linek mobilních telefonů již dosáhl v roce 2005 více než 13,3 mil. a byť nejsou známy čerstvější údaje, jistě stále stoupá, neboť vlastnictví několika mobilních telefonů je součástí místní image.

Pokrytí internetem je odhadováno na 16 %, počet osobních počítačů na 100 obyvatel je odhadován na 11 ks. Internetové spojení se zahraničím přitom prochází zvláštní centrálou, která chrání uživatele před přístupem na „škodlivé“ adresy. Přístup k nim si lze vyžádat vyplněním speciálního dotazníku, i tak však není zaručeno jejich zprovoznění pro uživatele, ba naopak, žádost bývá zcela marná. Pro zajímavost byla jeden čas např. zakázána internetová stránka českého Deníku Sport.

[1] Podstatné rozšíření King Abdulaziz International Airport v Džiddě se plánuje na nejbližší dobu, částečná rekonstrukce stávajících kapacit již byla realizována v posledních 2 letech..

[2] Internetové stránky organizace na adrese www.saudiairlines.com.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Saúdská Arábie není příjemcem rozvojové pomoci, ale naopak je po USA jejím druhým největším poskytovatelem. V ukazateli poměru pomoci k HNP přitom několikanásobně překonává hodnotu 0,7 %, ke které OECD vyzývá vyspělé země. V posledních letech dosahovala rozvojová pomoc Saúdské Arábie v průměru kolem 4 % jejího HNP. Pomoc je zaměřena zejména na islámské země.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet byl doposud zpravidla tvořen jako rozpočet deficitní. Oficiální rozpočtové výsledky r. 2007 nebyly doposud publikovány a v příložené tabulce jsou použity kvalifikované odhady místních bank. V posledních 4 letech však byly skutečné příjmy vyšší než výdaje v důsledku nečekaně vysokých cen ropy a tedy i vyšších příjmů z jejího vývozu. Pokles příjmů v r. 2007 pramení z mezinárodních závazků o snížení těžby ropy. Rozpočty let 2008 a 2009 byly zasaženy postupným snižováním ceny ropy a nutností alespoň udržitelně financovat rozběhnuté megaprojekty. Rozpočet 2009 tak zjevně skončí schodkem, na rok 2010 je schodek rovněž projektován.

v mld. USD

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008[1]	2008[2]	2009[3]	2009[4]	2010[5]
Příjmy	56,8	78,1	104,8	150,5	179,6	165,9	293,7	120,0	109,3	134,6	125,4
- z toho příjmy z ropy	44,3	64,0	88,0	134,5	161,2						
Výdaje	62,3	68,5	78,7	92,4	104,9	118,1	136,0	109,3	126,7	145,6	144,0
Saldo	-5,5	12,0	26,1	58,1	74,7	47,8	157,7	10,7	-17,4	-10,0	-18,6

[1] Předpokládaný rozpočet, publikovaný SAMA v r. 2007.

[2] Výsledky publikované SAMA v ročence z 09/2009.

[3] Plán publikovaný SAMA v ročence z 09/2009

[4] Odhady, publikované ministerstvem financí SAK v 12/2009.

[5] Předpokládaný rozpočet, publikovaný ministerstvem financí SAK v 12/2009.

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Hodnoty v následující tabulce jsou uvedeny v mld. USD a částky devizových rezerv dle stavu ke konci roku.

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Saldo běžného účtu	9,0	27,0	51,5	90,0	98,9	93,3	134,0
Devizové rezervy	20,6	22,6	22,7	23,6			

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Naposledy využila saúdská vláda zahraniční půjčku v souvislosti s válkou v Perském zálivu v roce 1991, kterou do roku 1995 splatila. Výše dluhové služby vnitřního dluhu dosahuje 14 % rozpočtových výdajů. Ačkoliv byl státní dluh, který je celý dluhem vnitřním, ještě v roce 2003 poměrně vysoký (cca 80% hodnoty HDP), mimořádné příjmy z ropy, vzniklé její vysokou cenou, umožňují část těchto mimořádných příjmů využít na umoření dluhu. Cílem bylo snížení dluhu ze 176 mld. USD na počátku roku 2004 na 164 mld. USD na jeho konci. Dle neoficiálních odhadů se cíl podařilo naplnit a hodnota dluhu klesla na 75 % hodnoty HDP. V roce 2005 pokračovalo i dále umořování tohoto dluhu z ropných příjmů a dle posledních informací dosáhla jeho hodnota v roce 2006 28 % hodnoty HDP, přičemž jeho hodnoty činila již jen 97,6 mld. USD. Odhady nezávislých agentur hovoří o tom, že v r. 2007 byl domácí dluh poprvé po dlouhé době negativní s tím, že se radikálně navýšila veřejná depozita bankovního systému. Tento fakt dokazuje i

relativně nízký dopad finanční krize roku 2008 na stabilitu místního bankovního sektoru. V 12/2009 bylo publikováno snížení veřejného dluhu na částku 225 mld. SAR (tj. cca 60 mld. USD).

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní soustavu řídí centrální banka Saudi Arabian Monetary Agency [1].

Největší komerční banky jsou:

National Commercial Bank;
Al Rajhi Bank;
Samba Bank (dříve Saudi American Bank)
Riyad Bank;
Saudi British Bank;
Banque Saudi Fransi;
Arab National Bank;
Saudi Hollandi Bank;
Saudi Investment Bank;
Al Jazira Bank.

Pro některé bankovní služby byly státem zřízeny tzv. specializované úvěrové instituce. Jsou to:

Saudi Credit Bank	osobní půjčky;
Saudi Arabian Agricultural Bank	zemědělské úvěry;
Saudi Industrial Development Fund	zvýhodněné průmyslové úvěry;
Real Estate Development Fund	stavební půjčky;
Public Investment Fund	zvýhodněné úvěrování velkých projektů.

Od 2. poloviny roku 2009 je povoleno zřizování poboček zahraničních bank v jejich 100% vlastnictví (jako jedna z prvních této možnosti využila švýcarská UBS).

Na podporu zvýhodněného financování vývozu je v SAK zřízen Saudi Fund for Development. Jeho významným prvkem je Saudi Export Program (SEP) [2], pod nímž jsou poskytovány produkty zvýhodněného financování a pojišťování vývozu (odběratelské i dodavatelské úvěry, záruky atd.). V současné době jsou zřízeny 23 linky se 17 zahraničními bankami na financování a pojišťování saúdského exportu do Egypta (2 linky), Jordánska (2 linky), Libanonu (2 linky), Alžírsko (3 linky), Tuniska (3 linky), Jemenu (3 linky), Turecka (2 linky), Íránu (1 linka) a Súdánu (5 linek).

V zemi působí desítky pojišťoven, ale pojišťovacímu trhu dominuje státní pojišťovna National Company for Cooperative Insurance [3], jejíž služby jsou založeny na islámské zásadě vzájemného neziskového pojištění. Mezi hlavní komerční pojišťovny patří mj. AXA/Norwich Union, European Saudi Co. for Cooperative Insurance či Royal Sun Insurance co..

[1], [2], [3] Internetové stránky organizace na adrese www.sama.gov.sa.

5.5. Daňový systém

Výběr daní spravuje zvláštní útvar (Department of Zakat and Income Tax) ministerstva financí. Většina daní v Saúdské Arábii jsou daně přímé. Prakticky jedinou nepřímou daní je dovozní clo. Z obvyklých daní nejsou například zavedeny daň ze mzdy nebo platu, spotřební daně, daň z přidané hodnoty či obratu nebo daň darovací.

Hlavní daně a jejich sazby v %

daň z kapitálu místních subjektů [2]	2,5
daň ze zisku nebo živnostenského příjmu cizích subjektů [3]	20
daň z čistého příjmu z těžby a zpracování zemního plynu	progresivně od 8 % výše

daň z čistého příjmu z těžby a zpracování ropy	85
--	----

- [1] Internetové stránky <http://www.dzit.gov.sa> obsahují rovněž odpovědi ne ječastější dotazy.
- [2] saúdských a z ostatních zemí GCC (Rady spolupráce arabských států Perského zálivu)
- [3] ze zemí mimo GCC - veškeré podrobnosti jsou uvedeny na stránkách [Department of Zakat and Income Tax](#)

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Bilance obchodu se zahraničím je v důsledku rozsáhlého vývozu ropy vysoce aktivní. Ropa se na celkovém vývozu země podílí cca 85 % a pohyb její ceny na světovém trhu ovlivňuje saúdskou obchodní bilanci rozhodujícím způsobem.

Saúdský zahraniční obchod v mld. USD (za rok 2008 oficiální odhad):

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vývoz	72,5	93,3	126,0	181,5	211,0	233,2	313,4
Dovoz	32,3	36,9	44,7	54,5	69,7	90,2	115,1
Saldo	40,2	56,3	81,3	126,9	141,3	143,0	198,3

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Teritoriální struktura saúdského zahraničního obchodu v % [\[1\]](#)

Dovoz do SAK

země	podíl na celkovém dovozu do SAK
USA	13,69%
ČLR	11,01%
Japonsko	8,16%
Německo	7,42%
J. Korea	4,45%
Indie	4,17%
Itálie	4,00%
Francie	3,53%
Velká Británie	3,53%
Brazílie	2,51%
SAE	2,50%
Austrálie	2,15%
Thajsko	1,81%
Švýcarsko	1,79%
Turecko	1,66%
celkem	72,41%
ostatní	27,59%
celkem	100,00%

Vývoz ze SAK

země	podíl na celkovém vývozu SAK
USA	16,63%
Japonsko	15,21%
ČLR	8,93%
J. Korea	8,65%
Indie	7,26%
Taiwan	3,93%
Singapur	3,72%
Bahrajn	3,01%
SAE	2,66%
Nizozemsko	2,09%

Thajsko	2,02%
Itálie	1,95%
Španělsko	1,79%
Francie	1,58%
Filipíny	1,51%
celkem	80,93%
ostatní	19,07%
celkem	100,00%

Na dovozním trhu dochází k větší diverzifikaci původu dováženého zboží. V posledních letech je zaznamenáván kontinuální nárůst dovozu z asijských zemí, zejména Číny, Indie a Jižní Koreje na úkor tradičních dovozních zemí (USA, Japonsko, Německo, Velká Británie). Rovněž se mírně navyšují dovozy z některých menších evropských zemí (Nizozemsko, Belgie, Švýcarsko).

V současné době je projednávána otázka zóny volného obchodu mezi EU a GCC („FTA“ – Foreign Trade Agreement). Dle mezinárodních komentářů a výsledků posledních zasedání se očekává uzavření FTA do konce roku 2009, termín se však již několik let pravidelně posouvá na konec aktuálního roku. Expertní jednání totiž stále narážejí v některých bodech na vzájemné rozpory a tudíž lze termín finalizace jen těžko odhadovat.

[1] Uvádíme aktuální statistiku za rok 2008, která vychází z předběžné statistiky SAMA a je dostatečně vypovídající. V tabulkách jsou obsaženy země, které se umístily na prvních 15 místech statistiky. Saúdské statistiky se obvykle liší od statistik nezávislých agentur.

6.3. Komoditní struktura

Komoditní struktura saúdského zahraničního obchodu v % v roce 2008

Vývoz [1]

minerální produkty	89,77%
potraviny	0,76%
chemické produkty	3,07%
plasty	2,27%
základní kovy a výrobky z nich	0,89%
elektrické stroje a nářadí	0,54%
ostatní	0,87%
reexporty	1,83%
celkem	100,00%

Podle aktuálních oficiálních odhadů vyvezlo SAK v roce 2008 2.672,42 mil. barelů surové ropy, z toho více jak polovinu do Asie (zejm. Čína, J.Korea)

Dovoz

Stroje, strojní zařízení, elektrické zařízení a jejich díly	27,17%
dopravní prostředky	17,98%
základní kovy a výrobky z nich	15,29%
chemické produkty	7,58%
zelenina	6,51%
potraviny a nápoje	3,72%
živá zvířata a výrobky z nich	3,56%
textil a textilní výrobky	3,21%
plasty, celulóza, guma apod.	3,06%

optické, měřicí, fotografické přístroje, hudební nástroje, záznamová hudební zařízení, hodinky apod.	2,24%
minerální produkty	1,65%
papír a lepenka	1,49%
různé průmyslové výrobky	1,43%
výrobky z kamene, azbestu, keramiky a skla	1,26%
perly, drahé kameny, drahé kovy, výrobky z nich a jejich imitace	1,21%
dřevo a výrobky z něj, korek a výrobky z něj	0,72%
živočišné a rostlinné tuky a výrobky z nich	0,62%
zbraně, munice a jejich díly	0,61%
obuv, pokrývky hlavy, deštníky, umělé květiny apod.	0,43%
kůže surová, výrobky z ní, zavazadla apod.	0,25%
umělecké předměty a starožitnosti	0,02%
celkem dovoz	100,00%

[1] Statistika SAMA k roku 2008 neobsahuje vývoz ropy, který po léta činí více než 85 % saúdského exportu.

6.4. Dovošní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Dovoz do Saúdské Arábie podléhá celní kontrole při vstupu do země nebo do některého ze sousedních států GCC [1], které od 1.1.2003 vyhlásily celní unii.

Některé položky je zakázáno dovážet, mimo jiné také například drogy, alkoholické nápoje, vepřové maso, pornografický materiál a zboží izraelského původu.

Při dovozu je třeba řádně vyplnit celní prohlášení, předložit originál faktury s jejím překladem do arabštiny a všechny dokumenty prokazující správnost částek včetně dopravného, pojistného a dalších výdajů. Požadováno může být předložení dalších dokumentů nebo korespondence k případu a legalizace některých dokumentů saúdským zastupitelským úřadem. Řada výrobků musí splňovat místní normy [2].

Pro většinu položek je stanoveno clo 5 %. U řady z nich, například některých základních potravin, je dovoz bez cla, ale na citlivé položky, například vybrané produkty chemického průmyslu, je aplikována ochranná sazba 12 % nebo 20 % [3]. Daň z přidané hodnoty ani spotřební daně nejsou v zemi zavedeny.

[1] Rada spolupráce arabských států Perského zálivu - o GCC viz [internet](#).

[2] Přehled místních norem je uveden na internetové adrese www.saso.gov.sa.

[3] Podrobný popis pravidel kontroly dovozu a vývozu i celní sazebník jsou uvedeny na internetové adrese www.customs.gov.sa.

6.5. Ochrana domácího trhu

Kromě skutečností uvedených v bodě 6.4. představuje ochranu domácího trhu řada dílčích pravidel v různých oblastech, která dávají přednost domácím subjektům. Nejnápadnější z nich je seznam oborů uzavřených pro zahraniční investory (anglicky heslovitě nazývaný „Negative List“), kam patří mj. těžba ropy, zbrojařská výroba, rybolov, vnitřní obchod, hromadné sdělovací prostředky, základní telekomunikace, výroba civilních výbušnin, provozování detektivních a bezpečnostních služeb apod. (podrobný seznam je uveden na internetové adrese www.sagja.gov.sa)

6.6. Zóny volného obchodu

Vnitřní zóny volného obchodu (svobodná celní pásma) v Saúdské Arábii nejsou zřízeny.

Dohody uvolňující vnější obchod Saúdské Arábie s některými zeměmi jsou uvedeny na internetové adrese www.sagia.gov.sa v kapitole „Getting Started“ a podkapitole „Trade Agreements“. Jedná se zejména o členské státy GCC (Rady spolupráce arabských států Perského zálivu) a některé další arabské země.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

Saúdská Arábie uzavřela s ČR „Všeobecnou dohodu mezi vládou České republiky a vládou Království Saúdské Arábie“ na podporu vzájemné spolupráce v mnoha oblastech, která vstoupila v platnost 20.1.2003. V roce 2005 byl uzavřen Protokol o změně výše uvedené dohody v souvislosti se vstupem ČR do EU.

SAK a ČR podepsaly Dohodu o vzájemné podpoře a ochraně investic, dohoda bude pravděpodobně ratifikována v r. 2010. Mezi ministerstvy financí ČR a SAK byla dokončena jednání o znění Dohody o zamezení dvojího zdanění, dohoda bude pravděpodobně podepsána v r. 2010.

V jednotlivých resortech pak bylo uzavřeno postupně několik významných ujednání (memoranda o spolupráci), a to zejména v oblasti školství, výcviku bezpečnostních složek a zdravotnictví.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Saúdská Arábie patří k zemím, do kterých v oblasti Severní Afriky a Blízkého východu vyvážejí čeští vývozcí nejvíce, ale v dovozu naopak k zemím, ze kterých je dovoz nejnižší. V následující tabulce je uveden česko-saúdský obchod v mil. USD [\[1\]](#):

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Vývoz	72,5	102,9	96,5	140,0	231,4	187,0
Dovoz	7,3	8,7	10,7	14,4	14,5	6,6
Bilance	65,2	94,2	85,6	125,6	216,9	180,4

[\[1\]](#) Zdroj: statistika Českého statistického úřadu a Ministerstva průmyslu a obchodu. Ve statistikách ČSÚ není zahrnuta v posledních dvou letech konkrétní hodnota položky SITC 7119 "díly pro kotle a pomocné příslušenství."

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Vývoz z České republiky do Saúdské Arábie v r. 2009 [\[1\]](#)

Název zboží	Stat. hodnota USD(tis.)	podíl na vývozu v %
Ostatní zařízení k autom.zprac.dat	51 496	23,54%
Díly pro kotle uváděné pod záhlavím 711.1 [3]		13,97%
Celní lopatové nakládače	15 784	7,22%
Motorová vozidla k dopravě osob	14 851	6,79%
Sýr a tvaroh ostatní	6 277	2,87%
Textilie s nátěrem klovatiny apod. na desky knih,kopír.plátno,aj.	4 622	2,11%
Oleje,další produkty, j.n. z destilace uheln.dehtu s vys.tepl.vznícení	4 444	2,03%
Kraftový papír na pytle, nenatíraný, v rolích nebo arších	4 039	1,85%
Paměťové jednotky	3 964	1,81%
Polovodičová média pro záznam (vč. nahraných)	3 859	1,76%
Kompresory užívané v chladicím zařízení	3 747	1,71%

Ostatní díly	3 621	1,66%
Mikroskopy jiné než optické a difrakční přístroje	3 053	1,40%
Pulty,panely,konzole,stoly,skříně apod. pro napětí nad 1000V	3 020	1,38%
Optická média pro záznam (vč. nahraných)	2 934	1,34%
Díly a příslušenství mikroskopů a difrakčních přístrojů	2 594	1,19%
Pneumatiky pro osobní vozy	2 421	1,11%
Kompresory na vzduch montované na podvozek, schopné přepravy	2 300	1,05%
Bezpečnostní zápalnice, rozbušky, zapalovače apod.	1 835	0,84%
Díly,přísluš.telekom.přístr.a přístr.pro záz.n.,reprod.zvuku,obrazu	1 833	0,84%
Lustry a ostatní stropní a stěnová svítidla	1 761	0,81%
Pektinové látky, pektináty a pektáty	1 549	0,71%
Ostatní elektrické transformátory	1 490	0,68%
Železné nebo ocelové nádoby na stlačené nebo zkapalněné plyny	1 410	0,64%
Stroje s individuální funkcí, j.n.	1 287	0,59%
Pulty,panely,konzole,stoly,skříně apod. pro napětí do 1000V	1 280	0,59%
Nábytek pro ordinace lékařské aj., holičská křesla	1 255	0,57%
Dráty z jiné legované oceli	1 167	0,53%
Umělá střeva	1 119	0,51%
CELKEM	218 738	100,00%

Dovoz ze Saúdské Arábie do České republiky v r. 2009 [2]

Název zboží	Stat. hodnota USD(tis.)	podíl na dovozu v %
Polyetylén o specifické hmotnosti méně než 0,94	4 342	66,34%
Polyetylén o specifické hmotnosti 0,94 a více	656	10,02%
Polyetyléntereftalát	574	8,77%
Eteralkoholy,éterfenoly,éteralkoholy,apod.,jejich deriváty	202	3,09%
Textilie napouštěné,natírané,potažené,laminované plasty	193	2,95%
Ost.pláty,desky,blány,fólie a pásy z plast.hmot lehčených	115	1,76%
Ostatní předměty z plastů	55	0,84%
Ost.pláty,desky,blány,fólie z polymeru etylénu	37	0,57%
Polypropylén	35	0,53%
Smontované základní optické díly, j.n.	32	0,49%
Obchodní propagační materiál, obchodní katalogy apod.	32	0,49%
Grapefruitová šťáva	27	0,41%

Ost.pláty,desky,blány,fólie z polykarbonátů,alkydové pryskyřice,apod.	24		0,37%
Ostatní přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, dat	22		0,34%
Vody s přísadou cukru nebo jiného sladidla anebo příchuti, j.n.	18		0,28%
Ostatní tkaniny nad 85% bavlny, nad 200g/m2 , barvené	17		0,26%
Ostatní polymery etylénu, v prvotní formě	14		0,21%
Ost.pláty,desky blány,fólie a pásy z plast. Hmot ostatních	13		0,20%
Filtry nafty nebo benzínu pro motory s vnitřním spalováním	13		0,20%
Videohry používané s televizorem	10		0,15%
Ostatní díly ke strům pod záhlavím 723 a 744.3	10		0,15%
CELKEM	6 545	100,00%	

[1]V tabulce jsou jmenovitě zahrnuty položky dle SITC5, jejichž celková vývozní hodnota překračuje 1 milion USD.

[2]V tabulce jsou jmenovitě zahrnuty položky dle SITC5, jejichž celková dovozní hodnota překračuje 10 tisíc USD.

[3]Hodnota není ČSÚ zveřejňována.

zdroj www.czso.cz

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Z dlouhodobého pohledu Saúdská Arábie nejvíce dováží v posledních letech zařízení k automatickému zpracování dat, parní kotle, dopravní prostředky (zejména osobní automobily), elektrotechnická zařízení, zdravotnické potřeby (zejména nemocniční lůžka a sterilizátory), potraviny (zejména mléčné výrobky), chemikálie, komponenty výpočetní techniky, sklo a železárenské výrobky. Tato odvětví jsou perspektivní i pro české vývozce.

Vzhledem k rychlému růstu obyvatelstva a potřeb rozvoje infrastruktury je další perspektiva rychlého růstu dovozu také u energetických a vodohospodářských zařízení (energetické celky pro další rozvoj odsolování mořské vody, čistírny odpadních vod apod.), zdravotnických potřeb a spotřebního zboží.

V SAK rovněž panuje obrovská poptávka po pracovních silách z ČR, a to zejména v oblasti zdravotnického personálu (zdravotní sestry, fyzioterapeuti, lékaři).

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Nejdůležitějšími firmami jsou samozřejmě výrobci nejfrekventovanějších vývozních položek (viz statistika výše). Z nich je nejznámější společnost Škoda Auto, která prodává zhruba kolem 1 000 – 1 500 automobilů ročně (Škoda byla první značkou osobních automobilů, která přišla na trh s dieslovými motory. V bilanci nelze zapomenout ani na poskytovatele inomingových turistických služeb, jimiž jsou především české lázně, které Saúdové často navštěvují a České aerolinie, které mají v SAK stálé místní agenty.

Nejvýznamnější investicí českého podnikatelského subjektu v SAK je založení společného podniku Czech-Saudi Medical Center v Dammamu, kde jsou společníky Lázně Darkov a saúdská Saihat Society For Social Services. Centrum začalo fungovat v 09/2009.

V nejbližší době lze očekávat rozběh výroby českých speciálních nástaveb fy Kobit u saúdské fy Al Rassam Group a zahájení spolupráce společného podniku Plynostav Pardubice se saúdskou firmou Alinfrad na výstavbě potrubní dopravy.

Své stálé zastoupení českým pracovníkem má na Bahrajnu a v SAK též firma Foibos, která se zabývá dovozem českého uměleckého skla a výrobků z křišťálu, zejména lustrů.

S místními firmami spolupracují některé české marketingové agentury. Rovněž tak v SAK vyvíjejí činnost agentury, které zprostředkovávají v SAK práci našim zdravotníkům, fyzioterapeutům a lékařům.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Poptávky docházející na zastupitelský úřad v Rijádu jsou po vyřízení předávány k dalšímu využití agentuře CzechTrade Ministerstva průmyslu a obchodu ČR.

Poptávky jsou rovněž zasílány dalším českým provozovatelům internetových portálů, mj. např. oborovým asociacím a sdružením, kde jsou poptávky zveřejňovány.

Saúdským žadatelům jsou pravidelně předávány adresy perspektivních českých obchodních partnerů.

Čeští vývozci mohou rovněž nabídnout své zboží k prezentaci za úhradu do nově připravované stálé soukromé expozice v Rijádu.

Pomoc podnikatelům při zprostředkování kontaktů a výměnu zkušeností zajišťuje rovněž Česko-saúdská podnikatelská rada ([Saudi-Czech Business Council](#)).

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR a Saúdská Arábie si rozvojovou pomoc navzájem neposkytují.

Saúdská Arábie je též jednou ze zemí, která je přímo zmiňována v dokumentech Evropského parlamentu jako příjemce rozvojové pomoci (Development Cooperation and Economic Cooperation Instrument (DCECI)) v plánech na léta 2007 – 2013. Je zařazen mezi země, kde hodlá EU podporovat rozvoj spolupráce v oblasti ekonomické, obchodní, vědecké a vzdělávací a které jsou důležité pro EU z hlediska politického i obchodního.

Samotná Saúdská Arábie je však i poskytovatelem rozvojové pomoci a přispěvatelem do celé škály rozvojových fondů. Od roku 2000 do r. 2006 také poskytlo SAK 307 mil. USD palestinské samosprávě, 230 mil USD na rozvoj Afghánistánu, 1 mld. USD na garance a úvěry do Iráku atd.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Obchodní výměna v oblasti služeb s výjimkou některých drobných projektů v oblasti reklamy a PR dosud neprobíhá. V polovině roku 2009 byl dokončen projekt poskytování lázeňských služeb v SAK ve společném podniku Lázně Darkov a saúdského investora. Rozpracována je spolupráce v oblasti bezpečnosti (armáda, bezpečnostní složky).

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

O zaměstnávání občanů z ČR je v SAK poměrně velký zájem zejména v saúdském zdravotnictví. Nutnou podmínkou pro práci v SAK je obstojná znalost angličtiny. Ve zdravotnických oborech existuje na českém trhu HR několik agentur, specializovaných na teritorium SAK.

Základní podmínkou zaměstnání v SAK je patronát zaměstnavatele, tzv. sponzora. Bez existence sponzora - a tedy pracovní smlouvy a jeho pozvání - nelze ani získat saúdské vízum, tj. do SAK vyjet. Pracovní smlouvy jsou obvykle jedno- až dvouleté a při spokojenosti zaměstnavatele e obvykle nabízeno další jednoleté prodloužení. Zaměstnavatel je povinen zaměstnance zdravotně pojistit, zaměstnancům v místním zdravotnictví (zejm. státním) jsou někdy poskytovány zdarma i nadstandardní zákroky např. kosmetického charakteru. Doba dovolené se obvykle pohybuje mezi 40 až 49 dny, do nichž se započítávají i víkendy (čt, pá) či svátky (eidy).

Je obvyklé, že sponzor poskytuje zaměstnanci ubytování (vč. nákladů na spotřeby energií) a dopravu na pracoviště. Ve zdravotnictví je ubytování obvykle nabízeno ve vlastních prostorách uvnitř nemocnic, kde platí relativně přísná pravidla (limitovaný večerní návrat do ubytovacích prostor, zákaz návštěv opačného pohlaví apod.). Pokud není sponzor schopen zajistit vlastní ubytování, dává zaměstnanci k dispozici jednorázovou sumu na ubytování. V případě středních a vyšších manažerských funkcí dává sponzor obvykle rovněž jednorázový příspěvek na pořízení automobilu. Sponzor zpravidla nekontroluje, zda jakýkoliv jím poskytnutý příspěvek zaměstnanec využil plně či jen zčásti. V případě možnosti ubytování mimo areál zaměstnavatele je vhodné (až nutné s ohledem na bezpečnost, místní zvyklosti a životní styl) ubytování v compoundech evropského typu. Nesezdané páry nemají ve zdejších podmínkách legální možnost společného ubytování (dle místních zvyklostí se nesmí spolu ani pohybovat na veřejnosti).

Sponzor rovněž poskytuje zaměstnanci minimálně jednu zpáteční letenku ročně pro cestu domů (v některých případech i finanční částku, jejíž přímé využití nekontroluje).

Sponzor zajistí zaměstnanci dlouhodobé pracovní vízum a místní průkaz totožnosti, dle místních zvyklostí si však ponechává kontrolu nad zaměstnancem tím, že při vystavení místního dokladu totožnosti zadrží pas zaměstnance (ten má tak vždy jen jeden z těchto dokladů totožnosti). Potíže se zaměstnavatelem mohou nastat obvykle při žádosti získat vízum pro vycestování a návrat do SAK za účelem dovolené (zajišťuje zaměstnavatel v relativně dlouhých lhůtách) či při předčasném ukončení pracovní smlouvy ze strany zaměstnance (tzv. exit vízum).

Některé další informace viz bod 8.2. nebo agentury, které zprostředkovávají práci pro české zdravotníky v SAK ([G5 Plus](#), [Euro Staff](#)). Pro zdravotníky může být zajímavým informačním zdroje o podmínkách práce a života v SAK též kniha Markéty Ryšlinkové "Česká sestra v arabském světě".

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Distribuční a prodejní kanály odpovídají nejrozvinutějším ekonomikám. V maloobchodě jsou běžné velké samoobsluhy i obchodní střediska. Bez místního zástupce nebo partnera se však zahraniční firma neobejde, je třeba jej používat prakticky na všechny kroky pro fungování na trhu, a to např. od vyřízení víza na obchodní návštěvu až třeba po založení pobočky (v takovém případě vč. lokálního právního poradce). Z faktorů ovlivňujících prodej nabývá tak na důležitosti míra štěstí při výběru místního zástupce nebo finanční možnosti na časté obchodní návštěvy či dlouhodobý pobyt v zemi.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Zaměstnávat může pouze subjekt, který je v zemi registrován. Rozvazování pracovního poměru s místními silami je však riskantní, zejména bez konzultace s právníkem.

Některá povolání jsou vyhrazena pouze pro místní síly. Ženy mohou být zaměstnány jen v několika málo profesích, nejčastěji jako učitelky, lékařky, zdravotní sestry nebo služebné.

Cizinci musí mít povolení k pobytu a pracovní povolení, které jim vyřizuje zaměstnavatel. Při zaměstnávání cizinců se zaměstnavatel prakticky dostává do postavení jejich ručitele [1].

Mzdy a platy se nedaní, ale odvádí se z nich sociální pojištění až 15 % [2]. Výše mezd a platů se podle druhu práce pohybuje řádově od jednoho do deseti tisíc rijálů za měsíc s tím, že ve stejné profesi jsou platy u cizinců často až několikanásobně nižší než u místních sil.

Obvyklá pracovní doba je 48 hodin [3] při šesti pracovních dnech týdně, příplatek za práci přes čas činí 50 %, délka dovolené minimálně dva, ale častěji čtyři týdny a pro cizince ubytování (pro západní cizince obvykle v oddělených a zabezpečených compoundech s evropským způsobem života) a minimálně jedna letenka domů za rok zdarma, v některých případech je poskytována zdarma i základní strava během pracovního dne.

Pracovněprávní spory lze řešit na místě u pracovního úřadu (Labour Office).

[1] Anglicky je takovýto ručitel označován jako „sponsor“.

[2] Podrobnosti jsou uvedeny na internetové adrese www.gosi.gov.sa.

[3] Platí zejména u zahraničních pracovních sil, tzv. expatriates.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Kancelář, reprezentaci, společný podnik nebo jinou podnikovou formu je třeba registrovat v registrační kanceláři ministerstva obchodu a průmyslu [1] v nejbližším větším městě. [2]. Zahraniční investice jsou rovněž schvalovány státní agenturou SAGIA. V současné době je v některých oborech povoleno i 100% vlastnictví investice v SAK.

[1] Ministry of Commerce and Industry.

[2] Podrobnosti jsou uvedeny na internetové adrese www.sagia.gov.sa v kapitole „Getting Started“.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Formy propagace, marketingu a reklamy odpovídají rozvinutým ekonomikám a využívání hromadných sdělovacích prostředků pro propagaci je zcela běžné. Pro uvedení zejména spotřebního zboží na trh je nutno investovat prostředky do reklamy, pro prosazení zboží do obchodních sítí (zejména FMCG [\[1\]](#)) je nutno počítat stejně jako na ostatních rozvinutých trzích s náklady na slevové akce, na propagaci v letáčích vydávaných obchodní sítí apod.

Z důvodu silně zakořeněné tradice nebo trestnosti je však mnoho témat nepoužitelných, například z politiky, cizího náboženství, sexu nebo konzumace alkoholických nápojů a vepřového masa.

[\[1\]](#) FMCG = Fast Moving Consumer Goods, rychloobrátkové spotřební zboží.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Za nejlepší řešení sporu lze považovat vzájemnou dohodu obchodních partnerů. Pokud se to nepodaří, mohou rozhodnout příslušné soudy nebo arbitráže. V případě volby cizí instance nemusí její rozhodnutí ještě znamenat skutečné vyřešení sporu, pokud není kapacita k vykonání takového rozhodnutí. Pravděpodobnost jeho vykonání zvyšují smlouvy o vykonatelnosti cizích soudních nebo arbitrážních rozhodnutí. Samostatně však Saúdská Arábie nemá takovou smlouvu s ČR uzavřenu, ale je členem mezinárodní Konvence o uznávání a vykonávání cizích arbitrážních rozhodnutí [\[1\]](#).

[\[1\]](#) New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitration Awards.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Veřejné zakázky jsou zadávány jednotlivými orgány v rámci jejich působnosti. Oznámení tendrů vycházejí jako příležitostné inzeráty v místním tisku (některé tendry jsou uzavřeny pro zahraniční firmy a je nutná účast přes saúdského partnera nebo vlastní v SAK registrovanou firmu). Potenciální dodavatelé se zpravidla musí u jednotlivých státních organizací nejprve překvalifikovat, často jsou u velkých koncernů s celostátní působností nutné předkvalifikace u jednotlivých oblastních (provinciálních) poboček. Zahraniční firmy (a společné podniky s většinou zahraničního kapitálu) musejí pro své nabídky mít, s výjimkou zbrojních dodávek, místního partnera nebo zástupce a 30 % místních subdodávek, pokud v zemi vhodní subdodavatelé existují. Tendrové nabídky hodnotí komise zadavatele.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Na saúdském trhu je třeba mít místního partnera nebo zástupce a zároveň štěstí při jeho výběru, které však nelze pojistit. Místní firmy mají často značně rozvětvené zájmy, takže pro praktické výsledky s takovými partnery je většinou nutno častěji vykonávat povzbuzující a usměrňovací návštěvy nebo v zemi zřídit zastoupení s vlastní stálou přítomností. Největší riziko je potom spojeno s odhadem, zda se takovýto krok vyplatí.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika duševního vlastnictví je ošetřena místními zákonnými normami. Otázkou je vymahatelnost takové ochrany v teritoriu, zvláště u produkce, jež se na saúdský trh dostává z jihovýchodní Asie. Touto otázkou se bude rovněž zabývat projednávaná smlouva o volném obchodu mezi GCC a EU.

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Nejobvyklejší platební podmínky jsou akreditiv nebo dokumentární inkaso, které technicky udržují platební morálku na vysoké úrovni. Přispívá k tomu také skutečnost, že místní banky místní měnu volně směňují.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Nejvýznamnější veletrhy a výstavy jsou pořádány ve třech nejvýznamnějších lokalitách SAK, a to v oblasti Rijádu (střed státu, hlavní město), Džidyy (západ) a Dammámu (východ). Výstavy a veletrhy v SAK však nedosahují rozsahu, které mají nejvýznamnější výstavy a veletrhy v ČR (Brno) či Evropě. Rozsahem se podobají spíše veletržním akcím, pořádaným v Praze-Letňanech. Největší akce regionálního významu se obvykle pořádají ve Spojených arabských emirátech. Tuto pozici se rijádský pořadatel pokouší narušit zprovozněním nového výstaviště od jara 2009.

V listopadu r. 2006 byla vydána nová pravidla o pořádání výstav na území SAK. Tato pravidla obsahují řadu restriktivních omezení, z nichž nejpodstatnější jsou následující:

- Zastupitelské úřady jsou jedinými subjekty oprávněnými jednat ve věci pořádání výstav na území SAK. Jejich požadavky musejí být zasílány na Ministerstvo obchodu a průmyslu SAK standardní diplomatickou cestou (prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí SAK), kde budouposuzovány Výborem pro mezinárodní výstavy a trhy.
- Každé zemi bude dána možnost pořádat výstavu pouze jednou v roce v městě dle vlastního výběru krom dvou svatých měst (Mekka a Medína), a to pokud není v tomtéž městě pořádána jiná výstava a pokud nejsou stanovena saúdskou stranou jipravidla pro pořádání výstavy co do místa a času. Saúdské úřady vyměnily možnost určovat termín a místo akce.
- O pořádání výstavní akce je nutné žádat nejméně půl roku předem.
- Zahraniční výstava musí být organizována saúdskou společností specializovanou na pořádání výstav. Specializovaná organizace musí mít navíc k pověření zastupitelským úřadem schválení Ministerstva obchodu a průmyslu SAK.
- Na výstavách v SAK není dovoleno vystavovat více než 5 kusů téhož zboží, není dovoleno prodávat zboží veřejnosti v jinou dobu, než poslední dva dny výstavní akce a musí se jednat jen o vystavované exempláře. Prodej musí brealizován prostřednictvím saúdské společnosti po realizaci celních procedur. V opačném případě musí být zboží vyvezeno mimo SAK.
- Veškeré dovezené exponáty potravinářského zboží musí projít atestací kontrolní laboratoře Ministerstva obchodu a průmyslu SAK.

Výběr z největších výstavních a veletržních akcí, které byly a budou pořádány na území SAK v roce 2008 a 2009 :

Jejich přehled je uváděn na internetových adresách www.recexpo.com, www.acexpos.com a www.dhahran-expo.com nebo lze kontaktovat přímo jednotlivé pořadatelské organizace.

Riyadh (Rijád)

17.-20.1.2010

- Saudi Oil and Gas
- Saudi Petrochem

10.-13.4.2010

- Saudi Build The PMV Series
- Saudi Medicare

25.-29.4.2010

- GITEX Saudi Arabia
- GITEX Saudi Arabia Computer Shopper

9.-12.5.2010

- Saudi Dentistry

- Saudi Eyecare

23.-26.5.2010

- Saudi Water Technology
- Saudi Elenex (distribuce a výroba el. energie)
- Saudi Aircon
- Saudi Luminex

3.-6.10.2010

- Saudi Build
- Saudi Stone

17.-20.10.2010

- Saudi Agriculture
- Saudi Agro-Food Industries
- Recycling & Waste Management Saudi Arabia

5.-9.12.2010

- Riyadh Motor Show
- Saudi Autosshop

Jeddah (Džidda)

22.-25.3.2010

- MEETES Middle East Education, training Equipment and Solutions

4.-7.4.2010

- Saudi Building & Interiors Exhibition

13.-16.4.2010

- Trendz Arabia (textil, kožené zboží, oblečení apod.)

25.-28.4.2010

- Autocare Arabia (motoristické příslušenství)
- Freight Logistics

3.-6.5.2010

- Furnidex Arabia (nábytek, interiérové dekorace a vybavení)

16.-19.5.2010

- Food&Hotel Arabia
- Propac (tisk, balení, plasty, chemikálie)

12.-16.10.2010

- COMMTEL (computery, internet, komunikace, mobily)

28.-30.11.2010

- Saudi Infrastructure (fórum pro plánování a budování infrastruktury a urbanistiku)

6.-8.12.2010

- Glamour Arabia (šperky a luxusní zboží)

19.-23.12.2010

- Saudi International Motor Show

Dahrán (Dhahran + Al Khobar + Dammam - východní provincie)

6.-10.3.2010

- Buildex (stavebnictví)

14.-17.3.2010

- Saudi Training & Job Fair (zaměstnání, školení)
- Education Forum (vzdělávání)

28.-31.3.2010

- Saudi Real Estate & Housing Exhibition (bydlení, reality)

19.-23.4.2010

- Saudi Bride Show (výbava pro svatby - nevěsty)

1.-7.5.2010

- Saudi Intl. Furniture, Interior Design, Home Decoration Expo (nábytek, interiérový design, dekorace)

24.-27.5.2010

- Saudi Jewatch (hodinky, šperky)

6.-8.6.2010

- Saudi Intl. Water, Electricity, Power Generation Conference & Exhibition (voda, elektřina, elektrárny)

10.-12.10.2010

- Saudi Oil & Gas Conference + Exhibition (ropa a plyn)

25.-27.10.2010

- Saudi Transtec (logistika, doprava, skladování)

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Vstup zahraničního kapitálu v jednotlivých případech schvaluje a zároveň podporuje zvláště k tomuto účelu zřízená státní agentura Saudi Arabian General Investment Authority (SAGIA). Podrobnosti jsou uvedeny na jejích internetových stránkách (www.sagia.gov.sa), kde jsou rovněž specifikovány obory, které jsou zatím pro zahraniční investory uzavřeny. Jejich seznam je vládními rozhodnutími postupně redukován (viz kapitola 6.5 – [Negative List](#) na stránkách www.sagia.gov.sa v kapitole Doing Business, Getting Started a podkapitole Licensing and other Government Procedures.

Stoprocentní podíl cizího kapitálu v podniku je možný a repatriace fondů, zisku a platů není omezena.

Základní formy vlastnictví (stručný souhrn, blíže viz SAGIA):

- společnost s ručením omezeným - LLC, tj. limited liability company - min. 2 společníci - 100 % zahr. vlastnictví - min. vklad 500 000 SAR
- společný podnik - JSC, tj. joint stock company - min. 5 společníků - min. vklad 2 mil. SAR (pokud veřejně nabízené akcie, pak 10 mil. SAR) - cizinci z GCC max. podíl 25 % - vlastnictví cizincem nad 51 % pouze u společností s kapitálem nad 20 mil. SAR
- kancelář časově omezená na realizaci projektu - project branch office - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad není požadován
- kancelář trvalá - permanent branch office - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad 500 000 SAR

Při zakládání společného podniku nebo samostatné společnosti je třeba dát pozor na diferencované danění zahraničních a saúdských společníků.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice lze provádět do všech oborů s výjimkou těch, které jsou vyjmenovány v tzv. [Negative List](#). [1]. Od zahraničních investorů není od vydání nových právních předpisů v roce 2000 požadována participace místního partnera, a investor smí vlastnit nemovitosti pro výkon své investiční činnosti. Výnosy lze odvádět do zahraničí, není třeba je reinvestovat v SAK. Pro investice lze požadovat rovněž až do výše 50 % zvýhodněnou podporu SIDF (Saudi Industrial Development Fund). Pro investice jsou stanoveny minimální limity, a to 6,67 mil. USD pro agrární projekty, 1,33 mil. USD pro industriální projekty a 0,53 mil. USD pro neindustriální projekty.

Od svého založení v dubnu 2000 do konce roku 2004 schválila SAGIA 2 449 investičních případů v celkové hodnotě přes 15,9 mld. USD. Z toho u 1 686 projektů v objemu 10,5 mld. USD se jedná o 100% zahraniční investice. V roce 2005 schválila SAGIA dalších 642 licencí pro zahraniční investice a joint-ventures za 202 mld. SAR (cca 53,9 mld. USD), z toho 174 investic v objemu 77,9 mld. SAR (cca 20,8 mld. USD) do průmyslu a 466 investic v objemu 124,3 mld. SAR (cca 33,1 mld. USD) do služeb. V roce 2006 pak SAGIA licencovala 1 389 zahraničních a společných (joint-venture) projektů v celkové hodnotě 253 mld. SAR (cca 67,5 mld. USD). Struktura investic k závěru roku 2003 [2] je následující:

Sektor	počet projektů	mil. USD
Průmysl	855	8.664
- z toho chemický	107	3.717
Služby	1.249	6.437
Zemědělství	5	44
Celkem	2.109	15.145

Pokud jde o teritoriální strukturu investorů, pak zhruba třetina investic směřovala do SAK z USA, necelých 25 % z Japonska. Investice z ostatních zemí se pohybovaly pod hranicí 10 %, a to z Francie, Velké Británie, Kanady, Sýrie, Indie a Německa[3].

Nejvýznamnějšími zahraničními investicemi byl vstup společnosti Etisalat (SAE) a Zain (Kuvajt) na trh mobilních operátorů, dále udělení licencí významným světovým pojišťovacími společnostmi (na trhu působí intenzivně AXA), účast GE Energy Systems (USA) řídicím systémem distribuce elektrické energie, pověření společnosti Linklaters (VB) právním dozorem při realizaci projektů železniční dopravy či plán japonské společnosti Sumitomo Chemical na účasti v joint-venture na výstavbu a provoz rafinérie a petrochemického komplexu v Rabighu. V SAK působí i zahraniční právní kanceláře, např. White&Case. Další investice lze očekávat v budoucnu v souvislosti s výstavbou tzv. ekonomických měst (ohlášeny některé produkční kapacity v oblasti výroby chladících zařízení, počítačových komponentů apod.)

[1] Viz kapitola 6.5 –Negative List na stránkách www.sagya.gov.sa.

[2] Novější údaje struktury investic nejsou v současné době k dispozici.

[3] U jmenovaných zemí je zachováno pořadí dle rozsahu investic v SAK od největšího podílu po nejmenší.

9.3. České investice v teritoriu

České investice nebyly zatím vykázány, byť v SAK působí několik zastupitelských kanceláří menších českých firem, většinou pod patronací některé saúdské firmy (software, promotion).

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

K odvětvím, která jsou v popředí rozvojových plánů, případně privatizačních úvah, patří zejména těžba zemního plynu, výroba hliníku, energetika (zejména v souvislosti s dalším rozvojem odsolování mořské vody a plánovanou výstavbou hliníkáren), vodohospodářství (výše uvedené odsolování mořské vody a dále komplexní řešení čištění odpadních vod), petrochemie, elektrotechnika, železniční doprava (plán rozvoje železniční sítě, výstavba propojení existující železnice z východního pobřeží do Rijádu s Džiddou na západním pobřeží), telekomunikace, bytová výstavba a cestovní ruch.

9.5. Rizika investování v teritoriu

Kromě bezpečnostních rizik v důsledku celkového vývoje v regionu představují pro zahraniční investice v Saúdské Arábii riziko prakticky již jen nezdary v odhadu jejich rentability a u investic s větší závislostí na pracovních silách z ciziny také postupné akty tzv. „saúdizace“, t.j. nahrazování cizinců v jednotlivých profesích saúdskými státními příslušníky (v případě možných důsledků saúdizace nutno brát na zřetel zejména mzdové náklady, které jsou u zahraničních pracovních sil obvykle na podstatně nižší úrovni).

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Již tradičně se jako nejvýznamnější události v SAK očekávají změny světové ceny ropy a kursu amerického dolaru, za který se prodává. Ropa je dominantním vývozním artiklem a hlavní příjmovou položkou státního rozpočtu. Ceny, které se pohybovaly řadu měsíců na úrovni nad 100 USD za barel byly velkým přínosem pro saúdskou ekonomiku, která si vytvořila podstatné rezervy i do let budoucích (část rezerv byla spotřebována na náhradu ztrát během bankovní krize). Cena ropy bude mít pochopitelně základní vliv i na plnění rozpočtu roku 2009, který je v současnosti kalkulován na základě odhadu ceny 1 barelu na úrovni 45-47 USD. Vývoj cen a příjmů z ropy výrazně ovlivňuje i realizaci mnohých projektů.

Zvýšení cen ropy a oslabení amerického dolaru, s nímž je saúdský rijál pevně svázán, se projevilo v r. 2008 na zvýšení cen dovozu některých surovin pro místní výrobu, zejména takových, jejichž zahraniční produkce je svázána s cenou ropy a obchod je realizován z oblasti, kde je dominující měnou Euro. Tato situace měla negativní vliv i na růst cen místní produkce. Rovněž tak stoupaly ceny potravin a spotřebního zboží dováženého z dolarových oblastí. V roce 2006-2008 byl zaznamenán historicky nejvyšší růst inflace, a to řádově zcela nesrovnatelný s minulostí (meziroční inflace ve výši nad 10 % po letech inflace sotva v řádu desetin %), spojený mj. s celosvětovým růstem cen a lokálním růstem cen nájmu a nemovitostí. Průvodním jevem jsou v poslední době stále požadavky státních úředníků na zvyšování mezd, které jsou zčásti státem naplňovány. Inflace a růst spotřebitelských nákladů však velmi negativně zasahují především nejnižší příjmové složky, expatrianty z chudších zemí Afriky a Asie, kteří v některých oborech pokrývají až 85 % potřebných pracovních sil.

Podle posledních prognóz se očekává růst HDP o 4,5 %. Bankovní sektor je stabilizován, nicméně s ohledem na krach několika velkých konglomerátů a nutnosti restrukturalizovat úvěry pro další firmy nelze očekávat doposud benevolentní přístup k financování úvěry. Díky ztrátám soukromých subjektů během ekonomické krize a nezájmu zahraničních investorů o větší investice do SAK (většinou opět z důvodu impaktu ekonomické krize a opatrnosti bankovního sektoru) se zpožďují některé megaprojekty, pokud nebyly rovnou zrušeny jako např. 2 ze 7 ekonomických měst. I nadále lze očekávat nepříliš příznivý vývoj inflace, byť již nikoliv v tak rekordní výši, jako tomu bylo v r. 2008. Očekává se meziroční inflace kolem 5-7 %, ta však opět zasáhne většinu obyvatelstva, neboť bude tvořena změnami cen nájmu, realit a zejména potravin.

V roce 2005 vstoupilo SAK do WTO, což přineslo celou řadu ústupků z obou stran včetně příslibené postupné vnitřní deregulace cen ropy.

Pro urychlení rozvoje nových výrobních, služebních a infrastrukturních se očekávají další kroky postupné liberalizace a privatizace, zejména v energetice, telekomunikacích a dopravě.

Na pracovním trhu lze očekávat další omezení pro cizince za účelem rozšíření pracovních příležitostí pro rychle rostoucí domácí obyvatelstvo (byl již např. aplikován zákaz pracovních sil z Bangladéše do saúdského zemědělství, naopak však byly dovezeny tisíce nových pracovních sil z Indie, Malajsie či Indonésie do místního zdravotnictví). Program saúdizace však doposud naráží na nedostatky ve vzdělávání vlastních pracovních sil, v r. 2009 byly dokonce zjištěny podvody s identifikačními průkazy v rámci dodržování kvót zaměstnanosti Saúdu.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Hlavní trendy v ekonomicko-politické oblasti představují zejména:

- další postupná liberalizace investičního a podnikatelského prostředí;
- umožnění privatizace některých klíčových průmyslových oborů;
- zdokonalování saúdizace ve všech odvětvích národního hospodářství;

- průběžné zkoumání možností zavedení daně ze mzdy a z přidané hodnoty, případně spotřební daně (tabákové výrobky);
- prohlubování spolupráce a integrace v rámci Rady spolupráce arabských států Perského zálivu (GCC) s ideou zavedení společného trhu v krátkodobém horizontu 1–2 let a do roku 2010 (2013?) rovněž společné měny (Omán?);
- ukončení jednání o zóně volného obchodu GCC s EU (2009-2010?);
- zvýšení investičního úsilí směrem do zahraničí (zemědělství, petrochemie);
- vývoj megaprojektů v závislosti na ceny ropy a možnosti financování ze zahraničí.

Je však nutno brát na zřetel, že při všech těchto krocích bude prosazováno zachovávání tradičního islámského nábožensko-společenského prostředí, jež se vyznačuje vysokým stupněm konzervativnosti. Stejně tak ovšem uvedené termíny podléhají mnohdy zdoluhavým diskusím jak uvnitř SAK, tak mezi jednotlivými zeměmi GCC.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Nové předpoklady a možnosti pro růst českého vývozu do Saúdské Arábie i rozvoj jiné ekonomické spolupráce otevřel vstup ČR do EU. Přestože je ČR členem EU pouze krátce, již nyní je vnímána jako stát, který je schopen dodávat produkci dle zavedených standardů EU. K povzbuzení vzájemného obchodu jistě přispěje i dokončení jednání mezi EU a GCC o zóně volného obchodu a dále nedávný vstup Saúdské Arábie do WTO. Privatizace většiny českého průmyslu napomohla v případě zahraničních investorů i českému exportu do SAK.

Perspektivní cestou pro prosazení českých firem na saúdském trhu, ne kterém působí komplexní celosvětová konkurence, se jeví mj. expertní či výrobní spolupráce se saúdskými firmami a organizacemi. Většina saúdských subjektů vyžaduje vstup na saúdský trh formou joint-venture. U velkých státních organizací (SABIC, Saudi Aramco, Saudi Electricity company apod.) je třeba absolvovat poměrně složitou předkvalifikaci, bez které nelze těmto firmám zboží dodávat. Prezentační schopností českých expertů z různých oblastí činnosti a spoluprací se saúdskými expertními skupinami, a to zejména za využití české produkce, lze dosáhnout i prosazení této produkce na místním trhu.